

การประกอบสร้างอัตลักษณ์ด้วยบันทึกความทรงจำปากย้ออังกฤษ ของนักเขียนสตรีเกาหลีเหนือ

รัญรัญญ์ กอบศิริธีร์วรา*

บทคัดย่อ

บทความนี้ศึกษาตัวบทบันทึกความทรงจำปากย้ออังกฤษของนักเขียนสตรีเกาหลีเหนือพลัดถิ่นสองเรื่องคือ *In Order to Live* (2015) ของยอนมี ปาร์ค และ *The Girl with Seven Names* (2015) ของฮยอนซอ อี โดยมุ่งวิเคราะห์การนำเสนออัตลักษณ์ของผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือในรูปแบบวรรณกรรมประเภทบันทึกความทรงจำ จากการศึกษาพบว่าบันทึกความทรงจำนำเสนออัตลักษณ์ของผู้เล่าผ่านกระบวนการเชื่อมโยงตัวตนในอดีตเข้ากับตัวตนในปัจจุบันของผู้เล่า การเล่าเรื่องทำให้ผู้เล่ากลับไปทบทวนอดีตและแสดงตัวตนที่พัฒนาแล้วในปัจจุบันผ่านสามกระบวนการคือ การยืนยันการมีอยู่ของผู้เล่า (being) การมีส่วนร่วมกับสังคมที่พำนักในปัจจุบัน (belonging) และการนำเสนอตัวตนที่ต้องการเป็นในอนาคต (becoming) กระบวนการดังกล่าวทำให้ประสบการณ์บาดแผลและสภาวะพลัดถิ่นของผู้เล่าได้รับการเยียวยา นอกจากนี้ยังพบว่านักเขียนสตรีพลัดถิ่นทั้งสองนำเสนอสหรัฐอเมริกาในฐานะดินแดนแห่งอิสรภาพที่ทำให้การประกอบสร้างอัตลักษณ์และนิยามตัวตนของผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือหลุดออกจากกรอบชาติพันธุ์และแนวคิดชาตินิยมไปสู่การนิยามตนเองในฐานะพลเมืองโลกแทน

คำสำคัญ: นักเขียนพลัดถิ่น; บันทึกความทรงจำ; วรรณกรรมภาษาอังกฤษ;
การประกอบสร้างอัตลักษณ์; เกาหลีเหนือ

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาวรรณคดี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ติดต่ได้ที่ e-mail: ranwarat.p@gmail.com

Constructing Identity Through English Written Memoirs of Diasporic North Korean Women Writers

Ranwarat Kobsirithiware *

Abstract

This article studies the English-written memoirs of two North Korean exile writers, Yeonmi Park's *In Order to Live* (2015) and Hyunseo Lee's *The Girl with Seven Names* (2015), with the aim of analyzing the presentation of North Korean defector identities in the literary form of memoirs. The study finds that memoirs present the narrator's identity through the process of connecting the narrator's past identity with the narrator's present identity. The narrator's storytelling allows the narrator to revisit the past and display a developed identity in the present through three processes: affirming the narrator's existence (being), engaging with the host society (belonging), and presenting the desired future identity (becoming). This process allows the narrator's traumatic experiences and diasporic trauma to be healed. This research also reveals that the two exile writers present the United States as a land of freedom that allows the construction of identity and self-definition of North Korean defectors to move away from ethnocentric and nationalist ideologies and instead define themselves as global citizens.

Keywords: Diasporic writers; Memoirs; English literature; Identity construction; North Korea

* Assistant Professor, Department of Literature, Faculty of Humanities, Kasetsart University. e-mail: ranwarat.p@gmail.com

1. บทนำ

ยอนมี ปาร์ค (Yeonmi Park) เกิดในปีค.ศ. 1993 ที่เมืองฮเยซาน จังหวัดยังกั๋ง ประเทศเกาหลีเหนือ (สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี – เกาหลีเหนือ) เป็นที่รู้จักในฐานะผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือ ยูทูบเบอร์ นักเขียน และนักเคลื่อนไหวเพื่อผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือ ปัจจุบันยอนมีได้รับสัญชาติอเมริกันและพำนักอยู่ในสหรัฐอเมริกา เธอได้รับการขนานนามว่าเป็น “one of the most famous North Korean defector” (Sommer, 2023) หรือหนึ่งในผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือที่มีชื่อเสียงที่สุดในโลก ยอนมีได้แต่งหนังสืออัตชีวประวัติประเภทบันทึกความทรงจำ (Memoir) ในชื่อ *In Order to Live : A North Korean Girl's Journey to Freedom* ร่วมกับบรรณาธิการชาวอเมริกัน แมรีแอนน์ โวลเลอร์ (Maryanne Vollers) ในปีค.ศ. 2015 จัดพิมพ์และจำหน่ายโดยสำนักพิมพ์ Penguin Press สหรัฐอเมริกา ในหนังสือบันทึกความทรงจำเล่มนี้ ยอนมีใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่ง “I” เล่าเรื่องราวของตนเองและครอบครัวในวัยเด็กเมื่อยังอยู่ในเกาหลีเหนือ ยอนมีบรรยายสภาพแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม ระบบการศึกษา การเมืองในเกาหลีเหนือและวิพากษ์การโฆษณาชวนเชื่อและการใช้ความรุนแรงกับประชาชนของรัฐบาล บันทึกความทรงจำของเธอจึงเป็นหนึ่งในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับเกาหลีเหนือที่ไม่เคยมีใครเข้าถึงและไม่อาจรู้ได้ว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในเกาหลีเหนือเป็นอย่างไร

บันทึกความทรงจำของยอนมีเป็นการเล่าเรื่องตามช่วงเวลาของชีวิต เริ่มต้นจากความทรงจำในวัยเด็กของเธอและครอบครัว ก่อนจะเข้าสู่ปัญหาสำคัญคือการที่ครอบครัวของเธอทำธุรกิจผิดกฎหมายบริเวณชายแดนเกาหลีเหนือและจีน ก่อนจะบานปลายไปสู่ความขัดแย้งกับเจ้าหน้าที่รัฐ เธอและแม่หลบหนีผ่านทางชายแดนจีนในปีค.ศ. 2007 และข้องเกี่ยวกับขบวนการค้ามนุษย์ก่อนจะหลุดรอดมาได้และเดินทางหลบหนีต่อไปยังเกาหลีใต้ ยอนมีบันทึกการเดินทางของตนเอง แม่และพี่สาวที่พลัดพรากกันโดยทั้งสามต่างหาวิธีรอดในแบบของตนเอง ก่อนจะกลับมาพบกันใหม่ในเกาหลีใต้อีกครั้ง แต่อย่างไรก็ตามการต่อสู้ในฐานะชาวเกาหลีเหนือยังคงดำเนินต่อไปเพราะในเกาหลีใต้ เธอยังคงเผชิญกับความแปลกแยกจากสังคมและการต่อสู้กับระบบการศึกษาและการจ้าง

งาน ยอนมีสามารถเรียนจบระดับอุดมศึกษาจากมหาวิทยาลัยในเกาหลีใต้ก่อนจะได้อุป
ศึกษาต่อยังสหรัฐอเมริกา ที่ Columbia University School of General Studies
สหรัฐอเมริกาเป็นดินแดนใหม่ที่เธอได้ทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงให้กับผู้แปรพักตร์ชาว
เกาหลีเหนือและเคลื่อนไหวผ่านช่องทางโซเชียลมีเดียรูปแบบต่างๆ ในนามช่อง
YouTube *Voice of North Korea by Yeonmi Park* ซึ่งมีจำนวนผู้ติดตามมากกว่าหนึ่ง
ล้านคน นอกจากการวิพากษ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในเกาหลีเหนือแล้ว ยอนมียังขยาย
ขอบเขตการวิพากษ์การเมืองอเมริกันโดยเปรียบเทียบกับเกาหลีเหนือด้วย (Collman,
2021)

ยอนมียังเป็นที่รู้จักในเกาหลีใต้จากการเข้าร่วมในรายการ *Now On My Way to
Meet You* ปีค.ศ. 2011 ซึ่งเป็นรายการที่นำเสนอชีวิตของผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือ
เธอได้รับสมญานามจากทางรายการว่าเป็น ปารีส ฮิลตัน (Paris Hilton) แห่งเกาหลี
เหนือ เนื่องจากครอบครัวของเธอจัดเป็นผู้ที่มีฐานะร่ำรวยจากการทำธุรกิจ ยอนมียังเป็นที่
รู้จักจากการเป็นเยาวชนที่ร่วมกล่าวสุนทรพจน์ในการประชุม One Young World
Summit ในปีค.ศ. 2014 ที่ดับลิน ประเทศไอร์แลนด์ (Gupta, 2014) หนังสือบันทึกความ
ทรงจำ *In Order to Live: A North Korean Girl's Journey to Freedom* มียอดขาย
มากกว่าหนึ่งแสนเล่มและเธอได้ตีพิมพ์หนังสือเล่มที่สองในชื่อ *While Time Remains:
A North Korean Defector's Search for Freedom in America* ในปีค.ศ. 2023
(Sommer, 2023) นอกจากนี้ในปีค.ศ. 2014 ยอนมีได้รับเลือกให้เป็นหนึ่งใน 100
Women ของ BBC (BBC, 2014) และได้รับสัญชาติอเมริกันในปีค.ศ. 2021

แม้ว่าบันทึกความทรงจำของยอนมี ปาร์ค จะถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นผลพวง
จากขบวนการต่อต้านเกาหลีเหนือโดยใช้ผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือเป็นเครื่องมือ อีกทั้ง
ยังมีการสอบสวนว่าเรื่องราวในบันทึกของเธอไม่ตรงกับเรื่องเล่าของผู้แปรพักตร์คนอื่น
ๆ (Power, 2014) แต่ยอนมีถือเป็นหนึ่งในผู้แปรพักตร์ที่เปิดเผยตัวตนต่อนานาชาติ
และผลิตเรื่องเล่าเกี่ยวกับเกาหลีเหนืออย่างต่อเนื่อง บันทึกความทรงจำของเธอสามารถ
นำมาวิเคราะห์ในประเด็นการประกอบสร้างอัตลักษณ์ในฐานะนักเขียนสตรีพลัดถิ่นได้
เนื่องจากในกระบวนการหลบหนีออกจากเกาหลีเหนือ เธอได้เผชิญสภาวะพลัดถิ่นจาก
เกาหลีเหนือไปจีน มองโกเลีย เกาหลีใต้ และสหรัฐอเมริกา สภาวะพลัดถิ่นส่งผลกระทบ
ต่อการนิยามตนเองและการนำเสนอตัวตนผ่านเรื่องเล่าในบันทึกความทรงจำของเธอ

การศึกษามันก็มีความทรงจำของยอนมีในที่นี้มีได้มุ่งนำเสนอในฐานะชุดความจริงเกี่ยวกับเกาหลีเหนือ แต่เป็นการวิเคราะห์กลวิธีการเล่าเรื่อง ทศนคติ และอัตลักษณ์ของนักเขียนสตรีเกาหลีเหนือพลัดถิ่นที่ปรากฏในวรรณกรรมประเภทบันทึกความทรงจำ โดยในบทความนี้จะศึกษาเปรียบเทียบกับหนังสือประเภทบันทึกความทรงจำของผู้แปรพักตร์อีกคนหนึ่งคือ ฮยอนซอ อี (Hyeonseo Lee)

ฮยอนซอ เกิดในปีค.ศ. 1980 ที่เมืองฮเยซาน จังหวัดยั้งกัง ประเทศเกาหลีเหนือ เช่นเดียวกับยอนมี ปาร์ค และปัจจุบันได้รับสัญชาติอเมริกัน พำนักอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา เธอเป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติจากการเป็นผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือที่ขึ้นปราศรัยในเวทีเดี่ยวไมโครโฟนระดับโลกอย่าง TED Talk ในปีค.ศ. 2013 ครอบครัวของฮยอนซอเป็นครอบครัวที่ร่ำรวยและสืบเชื้อสายในระดับสูงของชาวเกาหลีเหนือที่เรียกว่าระบบซองบัน (songbun) หมายถึงตระกูลผู้จงรักภักดีต่อเกาหลีเหนือ (Lee, 2015, p. 6) เธอใช้ชีวิตที่มีอภิสิทธิ์กว่าชาวเกาหลีเหนือทั่วไป จนกระทั่งเกิดภัยความอดอยากครั้งใหญ่ในเกาหลีเหนือในช่วงทศวรรษ 1990 ที่ชาวเกาหลีเหนืออดตายเป็นจำนวนมาก ฮยอนซอตั้งใจจะข้ามไปเที่ยวที่ชายแดนจีนเพื่อการเปิดโลกของเธอในระยะสั้น แต่มาตรการคัดกรองผู้แปรพักตร์ที่ข้ามแดนอย่างผิดกฎหมายทำให้ครอบครัวของเธอถูกตรวจสอบจากรัฐบาลอย่างหนัก ทำให้เธอไม่สามารถเดินทางกลับไปยังเกาหลีเหนือได้ บันทึกความทรงจำของฮยอนซอเล่าถึงชีวิตวัยเด็กและสภาพของครอบครัวเธอ จากนั้นจึงเล่าถึงประสบการณ์การใช้ชีวิตแบบผู้อพยพผิดกฎหมายในประเทศจีน ก่อนจะอพยพผ่านทางประเทศลาว ประเทศไทย จนไปถึงเกาหลีใต้ในปีค.ศ. 2008 ก่อนจะย้ายไปพำนักที่สหรัฐอเมริกา ประสบการณ์พลัดถิ่นของฮยอนซอส่งผลกระทบต่ออัตลักษณ์ของเธอผ่านการเปลี่ยนชื่อถึงเจ็ดครั้ง จึงเป็นที่มาในการเขียนบันทึกความทรงจำของเธอในชื่อ ***The Girl with Seven Names: Escape from North Korea*** ร่วมกับบรรณาธิการชาวอังกฤษ เดวิด จอห์น (David John) พิมพ์และจัดจำหน่ายโดยสำนักพิมพ์ William Collins สหราชอาณาจักร ในปีค.ศ. 2015

ในช่วงที่อยู่ในเกาหลีใต้ ฮยอนซอให้ความสำคัญกับการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อให้เธอได้มีโอกาสทำงานในตลาดแรงงานเกาหลีใต้และในระดับนานาชาติได้ เธอยังได้ทำงานในกระทรวงรวมชาติของเกาหลีใต้ในตำแหน่งนักข่าวนักศึกษาและเขียน

บทความเกี่ยวกับทิศทางในการรวมชาติของทั้งสองประเทศด้วย ฮยอนซอได้รับเลือกให้เป็นหนึ่งในนักศึกษา 50 คนที่เป็นผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือในโครงการสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากสถานทูตอังกฤษ ประจำกรุงโซล เกาหลีใต้ ฮยอนซอถือเป็นหนึ่งในผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือที่เปิดเผยตัวต่อสาธารณะและยังคงมีบทบาทในการเรียกร้องสิทธิเพื่อชาวเกาหลีเหนือที่ไม่สามารถหลบหนีออกนอกประเทศได้ในระดับนานาชาติ คลิปวิดีโอของเธอในงานประชุม TED ที่เมืองลองบีช รัฐแคลิฟอร์เนีย ในเดือนกุมภาพันธ์ ปีค.ศ. 2013 ที่เผยแพร่บน YouTube มีผู้เข้าชมมากกว่า 21 ล้านครั้ง และเธอยังได้ขึ้นกล่าวสุนทรพจน์ในงานประชุม Oslo Freedom Forum ที่เมืองออสโล ประเทศนอร์เวย์ ในเดือนพฤษภาคม ปีค.ศ. 2014 ซึ่งเป็นงานประชุมด้านสิทธิมนุษยชนที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีด้วยการสนับสนุนขององค์กรสิทธิมนุษยชนในสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้เธอยังเป็นผู้อำนวยการสร้างสารคดีเรื่อง *Beyond Utopia* สารคดีเกี่ยวกับบาทหลวงชาวเกาหลีใต้ คิม ซุนเกิน (Kim Sungeun) ที่ให้ความช่วยเหลือชาวเกาหลีเหนือผู้แปรพักตร์ สารคดีนี้เผยแพร่ในปีค.ศ. 2024 (Hakim, 2014)

ทั้งยอนมี ปาร์ค และฮยอนซอ อี เป็นนักเขียนสตรีฟลัดถิ่นชาวเกาหลีเหนือที่มีจุดร่วมกันหลายประการคือ การผลิตผลงานแนวอัตชีวประวัติประเภทบันทึกความทรงจำ มีวัยเด็กที่คล้ายคลึงกัน ครอบครัวเป็นผู้มีฐานะดีในเกาหลีเหนือ เผชิญประสบการณ์ผู้อพยพผิดกฎหมาย การต่อสู้กับความแปลกแยกในเกาหลีใต้ และปัจจุบันทั้งสองเป็นพลเมืองสหรัฐอเมริกา นักเขียนสตรีทั้งสองเปิดเผยตัวตนในระดับนานาชาติและยังคงรณรงค์เรื่องสิทธิมนุษยชนของชาวเกาหลีเหนือจนถึงปัจจุบัน จากการศึกษาผลงานประเภทบันทึกความทรงจำ *In Order to Live: A North Korean Girl's Journey to Freedom* ของยอนมี ปาร์ค (2015) และ *The Girl with Seven Names: Escape from North Korea* ของ ฮยอนซอ อี (2015) ซึ่งตีพิมพ์ในปีเดียวกันพบว่านักเขียนสตรีทั้งสองมีแนวคิดที่ปรากฏร่วมกันคือ การเขียนบันทึกความทรงจำเป็นพื้นที่ในการทบทวนอัตลักษณ์และการสร้างพื้นที่ใหม่ให้กับพวกเธอในฐานะผู้แปรพักตร์เกาหลีเหนือที่ไม่สามารถกลับไปยังประเทศบ้านเกิดได้ และในขณะเดียวกันก็ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับประเทศเกาหลีใต้ได้ การเขียนบันทึกความทรงจำทำให้พวกเธอได้ทบทวนว่าตนเองคือใครและนิยามคำว่าบ้านและชาติสำหรับพวกเธอคือที่ใด อีกทั้งการ

อยู่รอดของวรรณกรรมยังสัมพันธ์กับการอยู่รอดของพวกเธอในฐานะชาวเกาหลีเหนือที่กลายเป็นพลเมืองสหรัฐอเมริกาในปัจจุบัน

จากคำกล่าวของยอนมี ปาร์คว่า “*And as I began to write my own book, I came across a famous line by Joan Didion, We tell ourselves stories in order to live...This is my story of the choices I made in order to live.*” (Park, 2015, pp. 5-6) จากข้อความที่ยกมาแสดงให้เห็นว่าการเขียนมีผลต่อการดำรงอยู่ของผู้เขียนและยอนมียังย้ำในบทนำของหนังสือว่านี่คือเรื่องเล่าของเธอซึ่งเป็นเรื่องที่เธอคิดสรรเองแล้ว *story of the choices* ซึ่งผู้เขียนตระหนักว่าเป็นการคิดสรรเพื่อประกอบสร้างเรื่องเล่าของตนเพื่อจะให้ตนเองนั้นสามารถมีชีวิตอยู่ต่อไปได้ ยอนมีกล่าวว่าประสบการณ์จากการหลบหนีจากเกาหลีเหนือที่มันอัดแน่นและหลอกหลอนอยู่ภายในตัวตนของเธอและการเขียนบันทึกความทรงจำเป็นหนทางเดียวที่เธอจะสามารถรอดพ้นจากความทรงจำที่ทุกข์ทรมานได้ด้วยการหาเหตุผลให้กับเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตที่ยากจะอธิบาย (Park, 2015, p. 5) ในแง่นี้งานเขียนประเภทบันทึกความทรงจำจึงทำหน้าที่เยียวยาผู้เขียนและส่งผลต่ออัตลักษณ์ที่ผู้เขียนต้องการประกอบสร้างให้กับตนเองด้วย

ในกรณีของฮยอนซอ อี กล่าวว่า เธอมีเหตุผลสำคัญสามประการในการเขียนบันทึกความทรงจำเล่มนี้คือ เธออยากจะลบอัตลักษณ์เกาหลีเหนือในตัวเธอแต่เธอไม่สามารถทำได้ “*to shed my North Korean identity*” (Lee, 2015, p. XIII) ประการต่อมาเพื่อเป็นส่วนหนึ่งกับมนุษยชาติในฐานะประชากรโลก “*to identify with humanity, as global citizen*” (Lee, 2015, p. XIII) และประการสุดท้ายคือต้องการสนับสนุนให้ชาวเกาหลีเหนือที่ยังไม่กล้าออกจากประเทศได้เรียนรู้จากแนวทางของเธอ นอกจากนี้ฮยอนซอยังยอมรับในบทนำของหนังสือว่า

I have come to accept that as a North Korean defector I am an outside in the world. An exile. Try as I may to fit into South Korean society, I do not feel that I will ever fully be accepted as a South Korean. More Important, I don't think I myself will fully accept this as my identity.

(Lee, 2015, pp. XII-XIII)

จากคำกล่าวของฮยอนซอ อี จะเห็นว่าเธอกำลังถึงอัตลักษณ์อยู่หลายครั้ง ประการแรกคือการยอมรับว่าในฐานะผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือ เธออยู่ในสถานะคนนอกที่ไม่สามารถเป็นส่วนหนึ่งกับสังคมใดได้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะในสังคมเกาหลีใต้ที่เธอตระหนักดีว่าไม่สามารถยอมรับอัตลักษณ์ชาวเกาหลีใต้ได้เช่นกัน ในฐานะชาวเกาหลีเหนือโดยกำเนิด เธอไม่สามารถลบเลือนอัตลักษณ์นี้ไปได้แต่ก็ไม่สามารถกลับไปเป็นชาวเกาหลีเหนือได้ สภาวะแปลกแยกดังกล่าวสะท้อนว่า การเขียนบันทึกความทรงจำมีส่วนช่วยให้เธอยอมรับตนเองได้และประกอบสร้างอัตลักษณ์ใหม่ให้กับตนเองโดยการเลือกนิยามตนเองในฐานะพลเมืองโลกและนักสิทธิมนุษยชนสัญชาติอเมริกันแทน จากข้อมูลที่กำลังมานี้ ตัวบทบันทึกความทรงจำของนักเขียนสตรีเกาหลีเหนือพลัดถิ่นจึงสามารถใช้เป็นตัวบทในการศึกษาวิเคราะห์กระบวนการประกอบสร้างอัตลักษณ์เกาหลีเหนือพลัดถิ่นในวรรณกรรมประเภทบันทึกความทรงจำของผู้แปรพักตร์เกาหลีเหนือได้ โดยมีสมมติฐานของการวิจัยว่า วรรณกรรมประเภทบันทึกความทรงจำเป็นเครื่องมือในการประกอบสร้างอัตลักษณ์ของนักเขียนสตรีผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือ และในสภาวะพลัดถิ่น นักเขียนสตรีใช้วรรณกรรมเป็นพื้นที่ในการนิยามตนเองและเยียวยาจากความทรงจำบาดแผลในอดีตผ่านกระบวนการคัดสรรและเรียบเรียงเรื่องเล่าชีวิต อีกทั้งยังเป็นพื้นที่ในการนำเสนอตัวตนใหม่ของพวกเธอในฐานะนักสิทธิมนุษยชนและพลเมืองโลก กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาตัวบทประเภทบันทึกความทรงจำทั้งสองเรื่องนี้ ได้แก่ แนวคิดสภาวะพลัดถิ่น การศึกษาอัตชีวประวัติและบันทึกความทรงจำในฐานะเรื่องเล่า และแนวคิดเรื่องอัตลักษณ์

2. แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาประเด็นการประกอบสร้างอัตลักษณ์ด้วยบันทึกความทรงจำภาษาอังกฤษของนักเขียนสตรีเกาหลีเหนือพลัดถิ่น มุ่งวิเคราะห์วรรณกรรมประเภทบันทึกความทรงจำที่สัมพันธ์กับการประกอบสร้างอัตลักษณ์และนำเสนอตัวตนของนักเขียนสตรีเกาหลีเหนือพลัดถิ่น ในฐานะผู้แปรพักตร์พวกเธอเป็นคนนอกในสังคมเกาหลีใต้และ

ทุกที่ที่เธอพลัดถิ่นไป ในหัวข้อนี้เป็นการทบทวนงานวิจัยที่มีมาก่อนที่แสดงแนวคิดเกี่ยวกับวรรณกรรมประเภทอัตชีวประวัติและบันทึกความทรงจำที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการประกอบสร้างอัตลักษณ์ของบุคคล จากนั้นจึงนำเสนอแนวคิดและการศึกษาความสัมพันธ์ของงานเขียนประเภทบันทึกความทรงจำกับการประกอบสร้างอัตลักษณ์ของนักเขียนพลัดถิ่น เนื่องจากสภาวะพลัดถิ่นส่งผลกระทบต่ออัตลักษณ์ของบุคคล กล่าวคือ คนพลัดถิ่นอยู่ในสถานะคนนอกของสังคมที่พวกเขาสังกัดอยู่ในปัจจุบัน ในขณะเดียวกันก็ไม่สามารถลบเลือนอัตลักษณ์ดั้งเดิมที่ติดตัวมาจากบ้านเกิดได้ จึงนำมาสู่การศึกษาว่า วิกฤตอัตลักษณ์ผลักดันให้นักเขียนพลัดถิ่นผลิตงานประเภทบันทึกความทรงจำเพื่อยืนยันการมีอยู่ของตนเองทั้งในอดีตและปัจจุบันรวมไปถึงการกำหนดทิศทางของตนเองในอนาคตและการมีส่วนร่วมกับสังคมที่พวกเขาพำนักอยู่อย่างไร นอกจากนี้ในหัวข้อนี้ยังนำเสนอการทบทวนงานวิจัยที่มีมาก่อนเกี่ยวกับวรรณกรรมของผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือทั้งของชาวเกาหลีและชาวตะวันตก

2.1 วรรณกรรมประเภทอัตชีวประวัติในกระบวนการประกอบสร้างอัตลักษณ์

นาห์ลา นาดีม (Nahla Nadeem) ศึกษาเกี่ยวกับอัตชีวประวัติและการประกอบสร้างอัตลักษณ์ไว้ในบทความ *“Autobiographical narrative: An exploration of identity construction processes in relation to gender and race.”* ว่า อัตชีวประวัติคือกระบวนการประกอบสร้างใหม่จากการคัดสรรอดีตที่ใคร่ครวญแล้วหรือที่นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน แดน แมคอดัมส์ (Dan McAdams) ให้นิยามว่าอัตชีวประวัติคือ *“a selective reconstruction of the ruminative past.”* (Nadeem, 2015, p. 225) การบอกเล่าอัตชีวประวัติเป็นไปเพื่อการอธิบายตนเองและผู้อื่นและเป็นการตอบคำถามว่าบุคคลนั้นกลายมาเป็นตัวพวกเขาในปัจจุบันนี้ได้อย่างไร นาห์ลามีวิเคราะห์รูปแบบการเล่าอัตชีวประวัติของสตรีสองคนที่เป็นนักเขียนชาวเลบานอนว่าพวกเธอใช้เรื่องเล่าอธิบายอัตลักษณ์ของตนเองอย่างไร รวมถึงวิธีการที่พวกเธอเล่าถึงตนเองในอดีตและกระบวนการที่ทำให้พวกเธอเป็นตนเองในปัจจุบันเป็นอย่างไร นาห์ลาสรุปว่าการเล่าเรื่องอัตชีวประวัติแสดงกระบวนการประกอบสร้างอัตลักษณ์ของบุคคลสามประการด้วยกันคือ การเล่าเรื่องอัตชีวประวัติทำให้เห็นกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ระดับบุคคล

ระดับความสัมพันธ์ และระดับส่วนรวม ประการต่อมา การเล่าเรื่องอัตชีวประวัติสะท้อนกระบวนการประกอบสร้างอัตลักษณ์ด้วยการสำรวจอดีตอย่างใคร่ครวญ โดยเฉพาะเรื่องราวในวัยเด็กที่เป็นเหตุการณ์ฝังใจในอดีตที่ส่งผลมาถึงปัจจุบัน อีกทั้งยังแสดงให้เห็นจุดยืนต่อโครงสร้างทางสังคม เชื้อชาติ และเพศของผู้เล่าเรื่องด้วย และประการสุดท้ายคือ การเล่าเรื่องในอดีตจนถึงปัจจุบันแสดงการพัฒนาตนของผู้เล่าทำให้เห็นกระบวนการสำรวจอัตลักษณ์ตนเองของผู้เล่า (Nadeem, 2015, p. 226) การเล่าเรื่องอัตชีวประวัติจึงสามารถนำมาศึกษาในฐานะการประกอบสร้างอัตลักษณ์ที่ผู้เล่าเผยให้เห็นอัตลักษณ์ส่วนบุคคลและการที่ผู้เล่าแสวงหาบทบาททางสังคมให้กับตนเอง ในกระบวนการเล่าอัตชีวประวัติ เมื่อเกิดการเล่าเรื่อง กระบวนการสร้างอัตลักษณ์จะเผยออกมาผ่านการค้นหาลักษณะหลากหลายด้านในตัวผู้เล่าเอง ซึ่งนำไปสู่กระบวนการสะท้อนความคิดและประเมินค่าเกี่ยวกับอัตลักษณ์ที่ตนสร้างขึ้นและจุดยืนในปัจจุบันของผู้เล่าไปพร้อมกันด้วย (Nadeem, 2015, p. 228)

แดน แมคอดัมส์ ให้ข้อเสนอเกี่ยวกับการเล่าเรื่องอัตชีวประวัติไว้ว่า *“Narrative identity, therefore, reflects gender and class divisions and the patterns of economic, political, and cultural hegemony that prevail at a given point in a society’s history.”* (McAdams, 1985, p. 111) เรื่องเล่าอัตลักษณ์สะท้อนเพศวิถีและการแบ่งชนชั้น รูปแบบทางเศรษฐกิจ อำนาจครอบงำทางการเมืองและวัฒนธรรมที่มีอยู่ ณ จุดหนึ่งจุดใดในประวัติศาสตร์สังคม ในระดับบุคคล เรื่องเล่าอัตชีวประวัติจะทำหน้าที่เชื่อมโยงอดีตเข้ากับปัจจุบันของตัวผู้เล่าและเผยทิศทางของตัวตนในอนาคตของผู้เล่าด้วย กล่าวอีกนัยหนึ่ง การเล่าเรื่องอัตชีวประวัติ มิได้เป็นเพียงการนิยามตัวตนในปัจจุบันของผู้เล่าเท่านั้น แต่เป็นกระบวนการต่อเนื่องในการเล่าถึงการพัฒนาตัวตนของผู้เล่า แมคอดัมส์เสนอว่า เรื่องราวอัตชีวประวัติมีองค์ประกอบของเรื่องเล่าคือ ฉาก ตัวละคร โครงเรื่อง และแก่นเรื่อง ที่ผสมผสานการสร้างเรื่องเล่าในอดีตของผู้เล่าและอนาคตที่บุคคลนั้นจินตนาการขึ้นหรือที่เรียกว่ากระบวนการเล่าประวัติศาสตร์พัฒนาการของตนเองแบบอัตวิสัย และเป็นกระบวนการที่ผู้เล่าได้กลับไปทบทวนและให้เหตุผลกับการกระทำของตนเองในอดีตว่า เคยเป็นคนอย่างไร ในปัจจุบันและในอนาคตจะเป็นอย่างไรต่อไป (McAdams, 1985, p. 100)

การเล่าเรื่องอัตชีวประวัติทำให้ผู้เล่าเข้าใจชีวิตตนเองได้ผ่านการลำดับเหตุการณ์สำคัญในชีวิตตน ผู้เล่าทำหน้าที่ร้อยเรียงเหตุการณ์ที่สำคัญและประเมินค่าตนเองผ่านเรื่องเล่า ในกระบวนการนี้จะเป็นการเติมเต็มช่องว่างในเรื่องราวส่วนบุคคลและทางสังคมตลอดจนเชื่อมโยงเหตุการณ์ในชีวิตของพวกเขาเข้ากับเหตุการณ์ในสังคมที่พวกเขาสังกัดอยู่ในขณะนั้นด้วย งานเขียนประเภทบันทึกความทรงจำของนักเขียนสตรีเกาหลีเหนือพลัดถิ่นทั้งสองจะเป็นตัวบทในการศึกษาวิธีการที่พวกเขาในฐานะผู้เล่าเรื่องอัตชีวประวัติเรียงลำดับเหตุการณ์สำคัญในชีวิต ผ่านกระบวนการเล่าเรื่องบาดแผลในอดีตของตน การประเมินค่าและแสดงพัฒนาการของตัวตนในปัจจุบันและอนาคตพร้อมกับเติมเต็มช่องว่างและกลับไปให้เหตุผลกับการกระทำของตนเองในอดีตซึ่งจะได้อภิปรายต่อไปในบทความนี้

เมื่อพิจารณาลักษณะงานเขียนประเภทบันทึกความทรงจำ (Memoir) ในฐานะประเภทหนึ่งของเรื่องเล่าอัตชีวประวัติ บันทึกความทรงจำจะมีลักษณะจำเพาะคือ การเลือกเล่าถึงเหตุการณ์ที่เป็นจุดสำคัญหรือจุดเปลี่ยนของชีวิตบุคคลนั้น โดยไม่ต้องเล่าเรื่องราวตลอดทั้งชีวิตเหมือนกับอัตชีวประวัติบุคคล แนนซี แมค (Nancy Mack) กล่าวถึงงานเขียนประเภทบันทึกความทรงจำและการประกอบสร้างอัตลักษณ์ของบุคคลไว้ในบทความเรื่อง *“Critical Memoir and Identity Formation: Being, Belonging, Becoming”* (2014) โดยเสนอว่า ในการศึกษาตัวบทประเภทบันทึกความทรงจำนั้นเริ่มจากการศึกษาว่า บันทึกความทรงจำนี้เกิดขึ้นกับใครและประสบการณ์นั้นแสดงถึงประเด็นสำคัญในชีวิตบุคคลนั้นอย่างไร แนนซีสรุปว่า บันทึกความทรงจำมีลักษณะอัตวิสัยที่ประกอบขึ้นจากองค์ประกอบอันได้แก่ ตัวตนไร้เดียงสาของผู้เล่าตามประสบการณ์ ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ตัวตนของผู้เล่าที่ติดตามประสบการณ์ของตนเอง ตัวตนในอนาคตที่ผู้เล่าปรารถนาจะเป็น ตัวตนของผู้เล่าที่เจรจาต่อรองกับตัวตนอื่นๆ ของตนเอง (Mack, 2014, pp. 58-59) บันทึกความทรงจำคือการคัดเลือกประสบการณ์ การตีความหลากหลายรูปแบบ การทำนายแนวโน้มในอนาคต การสร้างภาพแทนตัวตนของผู้เล่า ซึ่งสะท้อนประสบการณ์ในการประกอบสร้างอัตลักษณ์ที่มีความซับซ้อนของบุคคล

แนนซีเสนอข้อคิดเห็นไว้ว่า การศึกษาบันทึกความทรงจำจะพบประเด็นเหล่านี้ อาทิ ตัวตนของบุคคลมีความหลากหลายเปลี่ยนไปตามวัฒนธรรมที่หลากหลาย ในการ

ประกอบสร้างอัตลักษณ์จะพบทั้งการต่อต้านและการประนีประนอม อัตลักษณ์ที่สร้างขึ้นในบันทึกความทรงจำมีลักษณะชั่วคราวเปลี่ยนแปลงไปตามสังคมและเศรษฐกิจ ในงานประเภทบันทึกความทรงจำ ผู้เล่าจะเล่าประสบการณ์ชีวิตที่เต็มไปด้วยอารมณ์ความรู้สึก อัตลักษณ์ที่บุคคลประกอบสร้างขึ้นสังคมมีส่วนในการร่วมตีความและก่อร่างขึ้นด้วย (Mack, 2014, p. 59) ดังนั้นงานเขียนบันทึกความทรงจำจึงมีลักษณะเป็นพื้นที่แห่งอุดมการณ์ทางวัฒนธรรมที่ตัวผู้เล่าปะทะและประนีประนอมกับสังคมและเป็นการสร้างเรื่องเล่าโดยกระบวนการคิดสรรอย่างตั้งใจ บันทึกความทรงจำจึงเป็นการเล่าเรื่องเพื่อตอบโจทยสำคัญสามประการของผู้เล่าคือ การมีอยู่ของพวกเขา (being) ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่เขาสังกัด (belonging) และสิ่งที่กลายมาเป็นตัวพวกเขาในปัจจุบันและต่อไปในอนาคต (becoming) ตามที่กล่าวมานี้ งานเขียนของนักเขียนสตรีเกาหลีเหนือพลัดถิ่นทั้งสองสะท้อนกระบวนการมีอยู่ การเป็นส่วนหนึ่ง และความต้องการในอนาคตของพวกเขา และแสดงให้เห็นลักษณะสำคัญของอัตลักษณ์คือ ความหลากหลายและเลื่อนไหล นักเขียนได้เปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ของตนเองไปตามสังคมและวัฒนธรรมที่พวกเขาสังกัดในช่วงเวลาหนึ่ง อัตลักษณ์ที่พวกเขาสร้างขึ้นมีลักษณะชั่วคราวและเกิดจากตัวตนที่หลากหลายที่พวกเขาต้องการนำเสนอ ในประเด็นถัดไปจะอภิปรายถึงสถานะพลัดถิ่น อัตลักษณ์ และความสัมพันธ์กับงานเขียนประเภทบันทึกความทรงจำ

2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานะพลัดถิ่น อัตลักษณ์ และงานเขียนประเภทบันทึกความทรงจำ

วีเจย์ แอกนิว (Vijay Agnew) ได้เขียนหนังสือเรื่อง *Diaspora, Memory, and Identity: A Search for Home* (2005) รวบรวมบทความวิเคราะห์วรรณกรรมประเภทบันทึกความทรงจำของนักเขียนพลัดถิ่น วีเจย์วิเคราะห์ว่า บันทึกความทรงจำถูกสร้างขึ้นเพื่อตอบคำถามว่า คุณมาจากไหน เมื่อคุณต้องอยู่นอกบ้านเกิด ความทรงจำของบุคคลพลัดถิ่นจะเชื่อมโยงอดีต ปัจจุบันและกำหนดทิศทางในอนาคตของพวกเขา การเล่าเรื่องบันทึกความทรงจำคือการอธิบายว่าเราเกิดมาเป็นตัวของตัวเองและอาศัยอยู่ในสิ่งที่เราเรียกว่า “บ้าน”

ได้อย่างไร ดังนั้นอดีตจึงต่อเนื่องกับปัจจุบัน บุคคลพลัดถิ่นเผชิญกับการแสวงหาและสร้างบ้านในพื้นที่อื่นๆ ในโลกและจำเป็นต้องตอบคำถามตนเองให้ได้ว่าบ้านของเขาคือที่ใดภายใต้ความสัมพันธ์ระหว่างอดีตและปัจจุบันนี้มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยมีความหมายและการตีความที่เปลี่ยนแปลงไปตามเวลา สถานที่ และบริบททางสังคม คำว่าคนพลัดถิ่น เดิมใช้ในการอธิบายการอพยพย้ายถิ่นของชาวยิว อาร์เมเนีย และกรีก ต่อมา คลิฟฟอร์ด (Clifford) ได้นิยามลักษณะของคนพลัดถิ่นว่าประกอบด้วย ประวัติการย้ายถิ่นฐาน ความทรงจำเกี่ยวกับมาตุภูมิ สภาวะแปลกแยกในประเทศเจ้าบ้าน (host) ความปรารถนาถวิลคืนมาตุภูมิ การสนับสนุนมาตุภูมิอย่างต่อเนื่อง การนำเสนออัตลักษณ์มาตุภูมิ (Clifford, 1994, p. 305) ในขณะที่แอนเทียส (Anthias, 1998) ได้สรุปเกณฑ์ 6 ประการที่ใช้ในการนิยามคนพลัดถิ่น ได้แก่ การกระจายและการแตกแยก ความเจ็บปวดทางจิตใจที่มีร่วมกัน ความเจริญรุ่งเรืองทางวัฒนธรรมร่วมกัน ความสัมพันธ์ที่มีปัญหากับคนส่วนใหญ่ ความรู้สึกว่าการเป็นชุมชนเดียวกันอยู่เหนือพรมแดนของชาติ และการส่งเสริมการกลับสู่มาตุภูมิ (Agnew, 2005, p. 5)

จากนิยามดังกล่าว ลักษณะที่บุคคลพลัดถิ่นมีร่วมกันคือ ประวัติศาสตร์การอพยพ ความทุกข์จากการปรับตัว และการถูกต่อต้าน นอกจากนี้ความปรารถนาถวิลสู่มาตุภูมิยังมิได้เกิดขึ้นกับคนพลัดถิ่นทุกกลุ่ม แต่พวกเขามีความสามารถในการสร้างวัฒนธรรมขึ้นใหม่ในสถานที่ต่างๆ พวกเขาสามารถรวมกลุ่มเป็นชุมชนข้ามชาติและสร้างสายสัมพันธ์ทางชาติพันธุ์ที่ข้ามพรมแดนและเขตแดนของรัฐชาติ อย่างไรก็ตาม คนพลัดถิ่นยังคงเผชิญความย้อนแย้งระหว่างการใช้ชีวิต “ที่นี่” และการจดจำ “ที่นั่น (มาตุภูมิ)” รวมถึงความทรงจำมาตุภูมิกับสถานที่พำนักในปัจจุบัน นิยามบ้านของคนพลัดถิ่นจึงมีความขัดแย้งกันระหว่างที่อยู่อาศัยในปัจจุบันและบ้านในความหมายถึงมาตุภูมิ/บ้านเกิด ในขณะที่ภาวะหวนให้หาอดีต (nostalgia) คือความปรารถนาจะกลับไปบ้านเกิดเพื่อจดจำ (remember) คำนี้ (bring to mind) หวนคิด (think of again) ใส่ใจ (to be mindful of) และระลึก (to recollect) การจดจำและการระลึกสู่อดีตถึงการเชื่อมต่อ การผนวกรวมสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกันไว้ด้วยกัน ความทรงจำหวนกลับไประลึกถึงอดีตเพื่อจะก้าวไปข้างหน้าและแปรรูปเรื่องเล่าที่เคยปิดตายไว้ให้กลายเป็นเรื่องเล่าที่เปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ของเรามีต่อปัจจุบันและอนาคตได้ (McDermott, 2002, p. 391)

ในทัศนะของแมคเดอร์มอตต์ (McDermott) งานประเภบบันทึกความทรงจำเกิดจากภาวะหวนให้หาอดีต โหยหาสิ่งที่อาจเกิดขึ้นและสิ่งที่เคยเป็นมา เมื่อเราผนวกความปรารถนาเข้าไปในเรื่องเล่าบันทึกความทรงจำจะทำให้เราให้ความหมายใหม่ต่อตัวเราในปัจจุบันและหยุดการหลอกลอนของอดีตได้ (McDermott, 2002, pp. 405-406) ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดถึง ความทรงจำและประวัติศาสตร์ ปรากฏอยู่ในงานเขียนประเภบบันทึกความทรงจำของนักเขียนสตรี ชูกิมัน (Sugiman) ศึกษางานประเภบบันทึกความทรงจำของนักเขียนสตรีและพบว่าความทรงจำและความคิดถึงที่ปรากฏในเรื่องเล่าบันทึกความทรงจำช่วยหล่อหลอม “อัตลักษณ์ที่มั่นคง” และสร้าง “ภาพลักษณ์เชิงบวกของตัวตน” ทั้งในอดีตและปัจจุบันให้กับสตรีเหล่านี้ นอกจากนี้ความทรงจำยังเป็นสิ่งที่ถูกสร้างใหม่ตลอดเวลา ในขณะที่ผู้คนพยายามหาความหมายของอดีตที่หยุดนิ่งแต่ความทรงจำกลับเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่งแต่มีลักษณะชั่วคราว เปลี่ยนแปลงได้ตลอด โทนี มอริสัน (Toni Morrison, 1990) เปรียบเทียบความทรงจำกับน้ำและตั้งข้อสังเกตว่า น้ำทุกชนิดจะไหลกลับไปเต็มเสมอ นักเขียนก็เหมือนกัน คือการที่พวกเขาจดจำว่าอยู่ที่ไหน หุบเขาที่เราผ่านมา ริมฝั่งแม่น้ำเป็นอย่างไร แสงสว่างที่นั่นและเส้นทางกลับไปยังสถานที่เดิมของเราไปอย่างไร ซึ่งก็คือความทรงจำทางอารมณ์ สิ่งที่เส้นประสาทและผิวหนังเราจดจำได้ รวมถึงสิ่งที่ปรากฏให้เห็นและจินตนาการที่หลังไหลกลับเข้ามาความทรงจำจุดประกายจินตนาการของเราและช่วยให้เราสร้างความทรงจำเกี่ยวกับบ้านที่เป็นสถานที่หลบภัยที่เต็มไปด้วยความคิดถึงและความปรารถนาได้อย่างชัดเจน (Agnew, 2005, p. 15)

กรณีของนักเขียนสตรีผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือ การเขียนบันทึกความทรงจำของพวกเธอสอดคล้องกับข้อเสนอของแอกนิวคือ ความทรงจำทำให้ตัวเธอในอดีตอยู่ในฐานะพยานและผู้เห็นเหตุการณ์ร่วมกัน การหวนระลึกถึงบ้านในอดีตในฐานะพื้นที่ของความเปราะบาง อันตราย และสร้างบาดแผลรุนแรงให้กับพวกเธอ ความทรงจำกระตุ้นให้คิดถึงบ้านเกิดและสามารถเยียวยาความทุกข์ที่เธอต้องต่อสู้ในปัจจุบันได้ ผู้ที่มีบาดแผลจากความทรงจำอันเนื่องมาจากการพลัดพราก การถูกทำร้าย ความอยุติธรรมในอดีต เมื่อหวนระลึกย้อนไปทบทวนความทรงจำในอดีตทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ จะมีส่วนให้บุคคลสามารถรับมือกับอัตลักษณ์ในปัจจุบันของตนเองได้ (Agnew, 2005, p. 15) การเล่าเรื่องประเภบบันทึกความทรงจำเพื่อการประกอบสร้างอัตลักษณ์ของบุคคล

สะท้อนลักษณะสำคัญของอัตลักษณ์คือ อัตลักษณ์เป็นกระบวนการทางสังคมที่ถูกสร้างขึ้นโดยขึ้นอยู่กับเวลา สถานที่ และบริบททางสังคม ดังนั้นอัตลักษณ์จึงเปลี่ยนแปลงและไม่แน่นอน อัตลักษณ์ของคนพลัดถิ่นจึงมีความซับซ้อนและเป็นการผสมผสานระหว่างสิ่งที่ติดตัวมาและสิ่งที่รับใหม่จากประเทศที่ตนพลัดถิ่นไป กลุ่มนักเขียนพลัดถิ่นและชนกลุ่มน้อยมักจะถูกตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับการนิยามตนเองของพวกเขา การมีภูมิหลังต่างแดนทำให้พวกเขาถูกปฏิเสธจากสังคมของประเทศที่พำนัก สร้างวิกฤตอัตลักษณ์ให้กับผู้พลัดถิ่นเป็นคนแปลกแยกที่หยุดนิ่งตายตัวอยู่ในมาตุภูมิต้นทางของพวกเขา นักเขียนพลัดถิ่นจึงเยียวยาความแปลกแยกด้วยการเล่าเรื่องในรูปแบบบันทึกความทรงจำเพื่อตอบคำถามจากสังคมที่พวกเขาพลัดถิ่นไปว่า พวกเขาทำอะไรในอดีตได้บ้าง และด้วยเหตุผลอะไรถึงจดจำเหตุการณ์นั้นได้

ในหนังสือ *Memories of Internment: Narrating Japanese - Canadian Women's Life Stories* ของ พาเมล่า ซูกิมัน (Pamela Sugiman) นำเสนอความเชื่อมโยงระหว่างประวัติศาสตร์กระแสหลักกับความทรงจำของบุคคลด้วยการสำรวจแนวคิดทางสังคมวิทยาเกี่ยวกับความทรงจำ งานเขียนประเภทบันทึกความทรงจำผนวกความปรารถนา ความโกรธ ความผิดหวัง และแรงผลักดันทางศีลธรรมของนักเขียนพลัดถิ่น ซูกิมันเป็นผู้หญิงเชื้อสายญี่ปุ่น-แคนาดารุ่นที่สาม เล่าเรื่องความทรงจำของเธอโดยมีเป้าหมายสำคัญคือ เธอเล่าถึงความเจ็บปวดในอดีตทั้งทางประวัติศาสตร์และเรื่องส่วนตัว รวมถึงความผูกพันต่อมาตุภูมิที่เธอไม่เคยพูดออกมา หลังจากเล่าผ่านบันทึกความทรงจำ เธอได้ออกมาเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องความยุติธรรมในประเด็นการกักขังชาวญี่ปุ่น-แคนาดาในช่วงสงครามซึ่งเป็นการทำให้ความเจ็บปวดส่วนบุคคลและส่วนรวมของคนกลุ่มนี้ได้รับการยอมรับจากสังคม ซูกิมันต้องการอนุรักษ์เรื่องราวของกลุ่มคนเชื้อสายญี่ปุ่น-แคนาดาและในขณะเดียวกัน การเล่าเรื่องในบันทึกความทรงจำของเธอซูกิมันสำรวจและคัดเลือกความทรงจำมานำเสนอโดยมีรูปแบบและวัตถุประสงค์แตกต่างหลากหลาย นอกจากนี้ ซูกิมันยังเปลี่ยนแปลงความทรงจำในบางช่วงเวลาและบริบททางสังคมด้วย (Agnew, 2005, p. 21) ลักษณะบันทึกความทรงจำของนักเขียนสตรีผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือสอดคล้องกับงานของซูกิมันคือ การที่พวกเธอมีบาดแผลจากความทรงจำอันเนื่องมาจากการพลัดพราก การถูกทำร้าย ความอยุติธรรมในอดีต และเผชิญความแปลกแยกในสังคมเกาหลีใต้ พวกเธอได้กลับไปทบทวนความทรงจำ

บาดแผลในเกาหลีเหนือและนำไปสู่การทำหน้าที่นักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนของชาวเกาหลีเหนือที่ยังคงเผชิญความรุนแรงภายในประเทศ รวมถึงคุณภาพชีวิตของผู้แปรพักตร์ด้วย

ในประเด็นวรรณกรรมสตรีกับการประกอบสร้างอัตลักษณ์ เอเดรียน ริช (Adrienne Rich) นักวิชาการสตรีนิยมเสนอว่า ประสบการณ์ของสตรีก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่และต่อต้านการถูกทำลายตัวตนของสตรีในสังคมชายเป็นใหญ่ วรรณกรรมสตรีกระตุ้นให้เกิดกระแสสตรีนิยมเพราะวรรณกรรมทำให้เห็นว่าสตรีมีชีวิตอย่างไร สตรีเคยดำรงอยู่มาอย่างไร สตรีถูกชี้นำให้คิดเกี่ยวกับตนเองอย่างไร ภาษาและวรรณกรรมจึงเป็นทั้งกบดัก เป็นทั้งเครื่องมือในการปลดแอกและการนำเสนออัตลักษณ์ของสตรี

“For woman, is more than a search for identity...a clue to how we live, how we have been living, how we have been led to imagine ourselves, how our language has trapped as well as liberated us.” (ชุตินา ประกาศวุฒิสาร, 2554, น. 12) ด้วยเหตุนี้งานเขียนจึงมีความสำคัญต่อสตรีและเกี่ยวข้องกับการเมืองเรื่องเพศ ชุตินา ประกาศวุฒิสารเสนอว่า วรรณกรรมของกลุ่มชายขอบ สตรี คนพลัดถิ่นมีความสำคัญมากกว่าการเป็นเรื่องแต่ง สำหรับนักเขียนกลุ่มนี้ วรรณกรรมมีความหมายมากกว่าเรื่องแต่งหรือเรื่องไม่จริง การเขียนแยกไม่ออกจากกิจกรรมทางสังคมและการเมือง จุดมุ่งหมายของวรรณกรรมสำหรับนักเขียนกลุ่มนี้จึงมิได้เป็นไปเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความซาบซึ้งในวรรณศิลป์หรือต้องการอบรมสั่งสอนค่านิยมที่ตีงามของสังคมเพียงอย่างเดียว แต่สิ่งสำคัญสำหรับนักเขียนกลุ่มนี้คือ การทบทวนและตั้งคำถามเกี่ยวกับความคิด ความเชื่อ และค่านิยมที่เคยมีมาในอดีต อันจะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนจิตสำนึกและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วรรณกรรมสำหรับผู้ที่อยู่ชายขอบจึงเป็นโลกทางเลือกใบใหม่ของพวกเขา นอกจากนี้ นักเขียนสตรียังแสดงให้เห็นสายสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคลกับชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนซึ่งเป็นสายสัมพันธ์ที่ตัดไม่ขาด นักเขียนเหล่านี้กลับมาให้ค่าแก่ชุมชนและวัฒนธรรมของตน ด้วยการรื้อฟื้นเรื่องราวเกี่ยวกับชุมชนและถ่ายทอดเรื่องราวเหล่านี้ผ่านงานเขียน (ชุตินา ประกาศวุฒิสาร, 2554, น. 25) กรอบแนวคิดเกี่ยวกับงานเขียนประเภทบันทึกความทรงจำ สภาวะพลัดถิ่น และการประกอบสร้างอัตลักษณ์จึงเป็นกรอบในการศึกษานบันทึกความทรงจำของนักเขียนสตรีผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือทั้งสองเล่มนี้

2.3 งานวิจัยเกี่ยวกับวรรณกรรมของผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือ

งานวิจัยเกี่ยวกับวรรณกรรมของผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือที่พบ ได้แก่ บทความเรื่อง “*Paradox of the Other: Focusing on North Korean Defector Novels.*” โดย มี-ฮยุน คิม (Mi-Hyun Kim, 2010) ศึกษาวาทกรรมความเป็นอื่นผ่านการวิเคราะห์ บทสนทนาที่ปรากฏในวรรณกรรมของผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือเรื่อง *Baridegi* (바리데기) และ *Empire of Light* (빛의 제국) โดยเฉพาะบทสนทนาที่แสดงความเป็นอื่นของผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือ ตัวละครผู้แปรพักตร์ต้องเอาชนะความเป็นอื่น ในขณะที่พวกเขาต่างก็รู้สึกขัดแย้งและคลุมเครือในอัตลักษณ์ของตน นอกจากนี้ยังพบ บทความ “*On the Call to Dismiss North Korean Defectors’ Memoirs and on Their Dark American Alternative.*” โดยจอห์น คัสเสน (John Cussen, 2016) ศึกษา วรรณกรรมของผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือเรื่อง *Stars between the Sun and Moon: One Woman’s Life in North Korea and Escape to Freedom, A Thousand Miles to Freedom: My Escape from North Korea, The Girl with Seven Names: A North Korean Defector’s Story, In Order to Live: A North Korean Girl’s Journey to Freedom, The Orphan Master’s Son* และ *Fortune Smiles* จำนวน 6 เรื่อง บทความนี้มุ่งวิจารณ์วรรณกรรมของผู้แปรพักตร์ว่ามีส่วนที่ ขัดแย้งกับข้อมูลจริงทำให้ไม่สามารถศึกษาตัวบทเหล่านี้ในฐานะข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง เกี่ยวกับเกาหลีเหนือได้

บทความเรื่อง “*Speaking Mouth, Writing Hand: The English-Language Autobiographies of North Korean Defectors and the Concept of Author Vocal-Writing*” โดย อึน อา โช (Eun Ah Cho, 2020) ศึกษาวรรณกรรมอัตชีวประวัติ ภาษาอังกฤษของผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือที่เขียนด้วยเสียง (vocal writing) โดย เปรียบเทียบกับงานเขียนของผู้แปรพักตร์กลุ่มอื่น ได้แก่ อัตชีวประวัติที่เขียนโดยคนอื่น อัตชีวประวัติที่ได้รับอนุญาตให้เขียน และอัตชีวประวัติที่ไม่ได้รับอนุญาต ตลอดจน บันทึกรายการทวงจำ นอกจากนี้ยังศึกษากระบวนการตีพิมพ์อัตชีวประวัติภาษาอังกฤษ ของผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือเหล่านี้ซึ่งเกี่ยวข้องกับความร่วมมือระหว่างฝ่ายต่างๆ

คือ ผู้เขียนผู้แปรพักตร์ นักแปล ผู้ถอดเสียง และผู้เขียนที่ใช้ภาษาอังกฤษ โดยเน้นที่ระยะห่างระหว่างผู้เขียนที่เขียนภาษาอังกฤษ และผู้เขียนผู้แปรพักตร์ซึ่งภาษาแรกไม่ใช่ภาษาอังกฤษเพื่ออธิบายความหมายของสิ่งที่เรียกว่าการเขียนด้วยเสียงของผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือ นอกจากนี้ยังพบบทความเรื่อง “*Representation and Self-Presentation of North Korean Defectors in South Korea: Image, Discourse, and Voices.*” โดย คย็อง เฮ จุน (Kyung Hyo Chun, 2020) ที่มุ่งวิเคราะห์การนำเสนอภาพของผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือในสื่อ ผลการศึกษาพบว่าสื่อนำเสนอภาพลักษณ์ของผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือในฐานะเหยื่อที่ต้องพลัดถิ่นฐาน รวมไปถึงการนำเสนอตนเองของผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือที่เผยให้เห็นว่าพวกเขาต้องการนำเสนออัตลักษณ์ที่อยู่นอกกรอบความคิดเรื่องชาตินิยม เพศ และชาติพันธุ์ซึ่งเป็นกลวิธีที่สร้างบทบาททางสังคมให้กับพวกเขาด้วย

บทความที่ศึกษาวิเคราะห์เรื่องเล่าประเภทบันทึกความทรงจำของผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือ พบบทความ “*Propaganda, Survival, and Living to Tell the Truth: An Analysis of North Korean Refugee Memoirs.*” ของ โทนี โดคัน-มอร์แกน (Tony Docan-Morgan, 2019) และคณะ ศึกษาวรรณกรรมประเภทบันทึกความทรงจำของผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือ โดยศึกษาโครงเรื่องในเรื่องเล่าบันทึกความทรงจำพบว่าปรากฏโครงเรื่องแบบเดียวกันคือ การเผชิญโฆษณาชวนเชื่อในเกาหลีเหนือ การหนีเอาตัวรอด และการมีชีวิตอยู่ต่อไปเพื่อบอกเล่าความจริงที่พวกเขาเผชิญ ในตอนท้ายของบทความนำข้อมูลที่ได้ไปวางแผนการปรับปรุงนโยบายเพื่อสิทธิมนุษยชนและคุณภาพชีวิตของชาวเกาหลีเหนือ จากการสำรวจบทความที่กล่าวมานี้ ตัวบทวรรณกรรมประเภทบันทึกความทรงจำของผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือถูกนำไปศึกษาในประเด็นความเป็นอื่น ถูกนำไปวิพากษ์ว่าให้ข้อมูลที่ขัดแย้งกับความเป็นจริงและเป็นส่วนหนึ่งของขบวนการทำลายภาพลักษณ์ของเกาหลีเหนือ รวมถึงการศึกษาทวิลักษณ์การเขียนด้วยเสียงของบันทึกความทรงจำภาษาอังกฤษกลุ่มนี้ และการศึกษาภาพลักษณ์ วาทกรรม และเสียงของผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือ จากการสำรวจบทความที่เกี่ยวข้องไม่พบการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวบทของนักเขียนสตรีผู้แปรพักตร์ในประเด็นสถานะพลัดถิ่น การประกอบสร้างอัตลักษณ์ในบันทึกความทรงจำ ในฐานข้อมูล Thai-Journals Citation Index Center (ThaiJO) ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์กลางของประเทศไทย

ยังไม่พบงานวิจัยเกี่ยวกับวรรณกรรมของ ผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือ และยังไม่พบ การศึกษาวรรณกรรมของนักเขียนสตรีผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือเชิงเปรียบเทียบ

3. โครงสร้างบันทึกความทรงจำและวิกฤตอัตลักษณ์ของนักเขียนสตรี พลัดถิ่นชาวเกาหลีเหนือ

บันทึกความทรงจำเป็นการเล่าเรื่องเพื่อตอบโจทย์สำคัญสามประการของผู้เล่า คือ การมีอยู่ของพวกเขา (being) ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่เขาสังกัด (belonging) และสิ่งที่กลายมาเป็นตัวพวกเขาในปัจจุบันและต่อไปในอนาคต (becoming) โครงสร้างเรื่องเล่าในบันทึกความทรงจำของนักเขียนสตรีชาวเกาหลีเหนือพลัดถิ่นเรื่อง *In order to live* ของยอนมี ปาร์ค และ *The Girl with seven names* ของฮยอนซอ อี วางโครงเรื่องในรูปแบบเดียวกันคือ กล่าวถึงเหตุการณ์ความทรงจำในอดีตในเกาหลีเหนือ ตามมาด้วยวิกฤตสำคัญในชีวิตที่ผลักดันให้ออกนอกประเทศ วิธีชีวิตในช่วง หลบหนี การกลับสู่เกาหลีใต้ และจบลงด้วยการตระหนักถึงเรื่องสิทธิมนุษยชน รวมถึงการ นำเสนอบทบาทของพวกเขาในปัจจุบันในฐานะนักเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิมนุษยชนของชาว เกาหลีเหนือและคุณภาพชีวิตของผู้แปรพักตร์ การวางโครงเรื่องในลักษณะดังกล่าว สะท้อนว่าบันทึกความทรงจำเป็นรูปแบบวรรณกรรมที่นำเสนอตัวตนที่พัฒนาแล้วของผู้ เล่าเรื่อง ประกอบด้วยเรื่องราวในอดีตที่ยืนยันประสบการณ์การมีอยู่ของพวกเขา การ เล่าเรื่องราวชีวิตโดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับเกาหลีเหนือที่เป็นดินแดนลับแลที่ไม่มีคนนอก สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ส่งผลต่อความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคมของพวกเขา กล่าวคือ สภาวะพลัดถิ่นที่เกิดขึ้นกับพวกเขาในระหว่างการหลบหนีมีส่วนผลักดันให้พวกเขา บรรยายเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่เธอพลัดถิ่นไป โดยเฉพาะในเกาหลีใต้ เมื่อไม่สามารถ เป็นส่วนหนึ่งของเกาหลีใต้ได้โดยสมบูรณ์และต้องอยู่ในฐานะคนนอก การเล่าเรื่องราว ความทรงจำในเกาหลีเหนือมีส่วนทำให้พวกเขายังมีส่วนร่วมในสังคมผ่านการให้ข้อมูล เกี่ยวกับเกาหลีเหนือ ดังที่ยอนมี ปาร์ค เปิดเผยตัวในรายการโทรทัศน์ *Now On my way to meet you* ของเกาหลีใต้ และการร่วมในคณะทำงานเพื่อการรวมชาติของเกาหลีเหนือ

และเกาหลีใต้ของฮยอนซอ อี เหล่านี้สะท้อนความปรารถนาในการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมเกาหลีใต้ ต่อมาเมื่อนักเขียนสตรีทั้งสองได้ย้ายถิ่นฐานไปยังสหรัฐอเมริกาผ่านระบบการศึกษาและการสมรสกับชาวอเมริกัน สภาวะพลัดถิ่นส่งผลให้พวกเธอต้องบอกเล่าเรื่องราวผ่านวรรณกรรมประเภทบันทึกความทรงจำ เพื่อยืนยันสถานภาพนักเขียนพลัดถิ่นชาวเกาหลีเหนือในสหรัฐอเมริกา การมีอยู่ของตัวบทเปรียบได้กับการมีอยู่ของพวกเธอในสหรัฐอเมริกาเช่นกัน บันทึกความทรงจำช่วยให้พวกเธอจัดเรียงเรื่องราว ทบทวนอัตลักษณ์ของตนและตอบคำถามสังคมที่เธอพำนักอยู่ในปัจจุบันได้ว่าพวกเธอเป็นใคร มีที่มาอย่างไร และจะเป็นอย่างไรต่อไปในอนาคต การเผยแพร่บันทึกความทรงจำจึงเป็นการบอกเล่ากับผู้อ่านว่าอะไรที่ทำให้พวกเธอกลายเป็นพวกเธอในปัจจุบัน

3.1 ยอนมี ปาร์ค: บันทึกประวัติศาสตร์ครอบครัว ประวัติศาสตร์ชาติ และการประกอบสร้างอัตลักษณ์

บันทึกความทรงจำเรื่อง *In order to live* ของยอนมี ปาร์ค แบ่งออกเป็นสามส่วนใหญ่คือ *North Korea, China* และ *South Korea* แต่ละส่วนประกอบด้วยบทย่อย ในส่วนแรก เกาหลีเหนือ (North Korea) ประกอบด้วย 11 บทย่อย ส่วนที่สอง จีน (China) ประกอบด้วย 7 บทย่อย และส่วนที่สาม เกาหลีใต้ (South Korea) ประกอบด้วย 6 บทย่อย การแบ่งบทออกเป็นสามส่วนสะท้อนการประกอบสร้างและนำเสนอตัวตนของผู้เล่าเรื่องคือ อดีตและปัจจุบัน ส่วนเกาหลีเหนือคือส่วนของที่มา จีนคือเหตุการณ์สำคัญในอดีตที่ทำให้กลายเป็นตัวเธอในปัจจุบัน และเกาหลีใต้คือเหตุการณ์ที่เป็นจุดวิกฤตสำคัญที่ทำให้เธอตื่นรู้กับตัวตนในปัจจุบันก่อนจะประกาศจุดยืนของตัวเองในบทสุดท้ายว่า เธอต้องการทำอะไรต่อไปในอนาคต ในส่วนที่หนึ่ง เกาหลีเหนือ ยอนมี ปาร์ค เริ่มเล่าเรื่องเกี่ยวกับครอบครัวของเธอและการใช้ชีวิตในเกาหลีเหนือ บทแรกมีชื่อว่า *Even the Birds and Mice Can Hear You Whisper* สื่อถึงใจความสำคัญของเรื่องเล่าคือ การใช้ชีวิตในเกาหลีเหนือไม่สามารถไว้วางใจใครได้แม้แต่เพื่อนบ้านใกล้ชิดหรือในยามที่คิดว่าเราอยู่คนเดียวก็จะมีคนคอยจับตาดูเราอยู่เสมอ การใช้ชีวิตที่ขาดอิสรภาพและอยู่ภายใต้

กฎหมายที่เข้มงวด พลเมืองถูกคุกคามสิทธิส่วนบุคคลและถูกควบคุมตลอดเวลาคือ เหตุการณ์สำคัญที่ถูกคัดเลือกมานำเสนอในบทแรกเพื่อเชื่อมโยงไปยังแรงผลักดันที่ทำให้ยอนมี ปาร์ค กลายเป็นผู้แปรพักตร์ในที่สุด ในบทถัดมายอนมีเล่าถึงประวัติครอบครัว การพบกันของพ่อแม่ อาชีพของครอบครัว สลับกับบทที่เล่าถึงการเมืองการปกครองในเกาหลีเหนือในบท *A Dangerous History, The Dear Leader, City of Dreams, A Song for Chosun* และ *Jangmadang Generation* เนื้อหาในบทเหล่านี้ส่วนใหญ่เล่าถึงประวัติการเมืองการปกครองของผู้นำเกาหลีเหนือในแต่ละสมัย โดยเฉพาะการโฆษณาชวนเชื่อและลัทธินิยมบุคคลที่เป็นแกนหลักของการปกครองในเกาหลีเหนือ ยอนมีเล่าถึงการสร้างประวัติของผู้นำว่ามีกำเนิดพิเศษและมีคุณูปการต่อเกาหลีเหนือเป็นอย่างมาก รวมไปถึงการนำเสนอด้วยโฆษณาชวนเชื่อเกาหลีเหนือคือประเทศที่อุดมสมบูรณ์และพลเมืองมีชีวิตที่ดีที่สุดในโลก คนชาติอื่นในโลกกำลังอยู่ด้วยความแร้นแค้นจากพิษของระบบทุนนิยมและต่างอิจฉาเกาหลีเหนือที่มีระบบการปกครองและผู้นำที่ดีที่สุดในโลก ตัวอย่างเรื่องราวเกี่ยวกับผู้นำที่ถูกปลุกฝังในประชาชนเกาหลีเหนือและยอนมีประจักษ์ในภายหลังว่ามีใช้เรื่องจริง

After the Japanese invaded Manchuria in the early 1930s, our future Great Leader joined a guerrilla group fighting the Japanese occupiers. But at the outset of World War II, Kim Il Sung joined the Soviet army and (as I later learned), contrary to North Korean propaganda, which has him almost singlehandedly defeating the Japanese—spent the war at a military base far from the fighting.

(Park, 2015, p. 22)

ยอนมีนำเสนอว่า ตอนอยู่ในเกาหลีเหนือ ประชาชนจะได้รับการปลุกฝังว่าท่านผู้นำ คิม จอง อิล (Kim Jong Il) หรือที่ชาวเกาหลีเหนือเรียกว่า Great Leader เข้าร่วมกลุ่มกองโจรเพื่อรบกับกองทัพญี่ปุ่นที่บุกรุกเกาหลีเหนือ ซึ่งขัดแย้งกับเหตุการณ์จริงที่เขาเข้าร่วมกับกองทัพโซเวียต ยอนมีได้เรียนรู้ภายหลังว่าโฆษณาชวนเชื่อที่บอกว่าคิม จอง อิล เกือบจะเอาชนะกองทัพญี่ปุ่นได้โดยลำพังคนเดียวนั้นไม่เป็นความจริงเพราะคิม

จอง อิล อยู่ในโซเวียตซึ่งไกลจากการสู้รบกับกองทัพญี่ปุ่นในเวลานั้นอย่างมาก ยอนมีนำเสนอว่า การได้รับรู้ชุดข้อมูลที่แย้งกับโฆษณาชวนเชื่อของรัฐคือจุดที่ทำให้เธอต้องการเป็นผู้แพร่พัทธ์ ทัศนะของยอนมีที่ปรากฏในบันทึกความทรงจำสะท้อนว่าประวัติศาสตร์ที่เธอรับรู้มีสองชุดที่ขัดแย้งกันคือประวัติศาสตร์ตามโฆษณาชวนเชื่อของรัฐและประวัติศาสตร์ที่เธอได้รับทราบจากโลกภายนอก หลังจากที่เธอเป็นผู้แพร่พัทธ์แล้ว ยอนมีในฐานะผู้เล่าเรื่องบันทึกความทรงจำกล่าวว่า แม้แต่ประวัติศาสตร์ของครอบครัวเธอเองก็เป็นเรื่องอันตรายที่อาจนำภัยมาสู่ตัวเธอเมื่ออยู่ในเกาหลีเหนือ การปกปิดไม่เล่าเรื่องราวประวัติศาสตร์ครอบครัวจึงเป็นวิธีการเอาตัวรอด *“When I was growing up, we didn’t talk about what our families did during those times. In North Korea, any history can be dangerous.”* (Park, 2015, p. 22) ลักษณะดังกล่าวสะท้อนความสำคัญของเรื่องเล่าต่อการประกอบสร้างอัตลักษณ์ของบุคคล การเขียนบันทึกความทรงจำเมื่อเธอเป็นผู้แพร่พัทธ์แล้วทำให้เธอได้กลับไปทบทวนประวัติศาสตร์ครอบครัวที่ไม่เคยบอกเล่าในอดีตเพราะการเล่าเรื่องคือสิ่งต้องห้าม การได้กลับไปรำลึกถึงอดีตทำให้เธอสามารถประกอบสร้างอัตลักษณ์ให้สมบูรณ์คือการเล่าถึงอดีตและกระบวนการกลายเป็นตนเองในปัจจุบัน

ยอนมีได้กลับไปเล่าถึงประสบการณ์ในอดีตของครอบครัวที่เคยถูกปิดไว้ ทั้งการมีภรรยาของพ่อ การทำธุรกิจลักลอบขายสินค้าผิดกฎหมาย รวมถึงการที่พ่อของเธอวิพากษ์วิจารณ์ไม่เห็นด้วยกับการเมืองการปกครองของเกาหลีเหนือ ในบันทึกความทรงจำ ยอนมีเปิดเผยเรื่องลับของครอบครัวไปพร้อมกับการเปิดเผยข้อมูลของเกาหลีเหนือที่ตรงข้ามกับโฆษณาชวนเชื่อ เธอเล่าว่าในปีค.ศ. 1993 การทุจริต การติดสินบน การโจรกรรม และระบบทุนนิยมตลาด (market capitalism) เป็นวิถีปกติของชาวเกาหลีเหนือ เนื่องจากระบบเศรษฐกิจแบบรวมศูนย์ (the centralized economy) ล่มสลาย สิ่งเดียวที่ไม่เปลี่ยนแปลงเมื่อวิกฤตเศรษฐกิจสิ้นสุดลงก็คืออำนาจทางการเมืองที่โหดร้ายและเบ็ดเสร็จเด็ดขาดของระบอบการปกครอง เหตุการณ์เหล่านี้ทำให้เธอตระหนักว่า โฆษณาชวนเชื่อที่ว่าเกาหลีเหนือคือประเทศที่มีชีวิตความเป็นอยู่ดีที่สุดในโลกนั้นไม่เป็นความจริง การเปิดเผยเรื่องราวที่ดีและไม่ดีของครัวไปพร้อมกับเรื่องราวของรัฐ สะท้อนลักษณะสำคัญของการประกอบสร้างอัตลักษณ์ในงานเขียนประเภทบันทึกความทรงจำคือ การกลับไปยอมรับตัวตนในอดีตและประสบการณ์ที่ตัวผู้เล่าอยาก

ลบลืมแต่ไม่สามารถทำได้ ดังที่ยอนมีกล่าวไว้ว่า เรื่องเล่าเกี่ยวกับอดีตของเธอคือสิ่งที่ปรารถนาจะลืมให้ได้แต่เธอไม่สามารถทำได้ “*These are some of the things I wish I could forget, but I know I never will.*” (Park, 2015, p. 57) เมื่อไม่สามารถลืมได้ การหวนกลับไปทบทวนเพื่อเปิดเผยและเล่าประวัติศาสตร์ต้องห้ามที่อันตรายในบทย่อยที่เธอตั้งชื่อว่า *Dangerous History* จึงเป็นการเยียวยาและทำให้เธอสามารถตอบตัวเองและสังคมได้ว่า เธอเป็นใครและมีที่มาอย่างไรในอดีต

เมื่อกลับไปทบทวนอดีตแล้ว ส่วนต่อมาคือการนำเสนอวิกฤตอัตลักษณ์ของผู้แปรพักตร์เกาหลีเหนืออันเนื่องมาจากสภาวะพลัดถิ่น ในส่วนที่สองนี้ ยอนมีเล่าถึงชีวิตของเธอหลังจากหลบหนีออกจากเกาหลีเหนือข้ามมายังประเทศจีน เธอและแม่ถูกหลอกไปขายให้แต่งงานกับชายชาวจีนยากจนและช้องโสมเกี๋ยง สถานภาพของผู้แปรพักตร์เกาหลีเหนือในจีนอยู่ในสถานภาพต่ำสุดและกลายเป็นเหยื่อของขบวนการค้ำมนุษย์ นครปักกิ่งปฏิเสธที่จะให้สถานะผู้ลี้ภัยแก่ผู้แปรพักตร์ แต่กลับเรียกพวกเขาว่าผู้อพยพทางเศรษฐกิจแบบผิดกฎหมาย ดังที่ปรากฏในเรื่อง “*Beijing refuses to grant refugee status to escapees from North Korea, instead labeling them illegal ‘economic migrants’...before we escaped. We thought we would be welcomed. And in some places we were—just not by the authorities.*” (Park, 2015, p. 131) จากการบอกเล่าของยอนมีแสดงให้เห็นว่าในขณะที่หลบหนีอยู่ในประเทศจีน เธอเผชิญสภาวะพลัดถิ่นจากการถูกนิยามว่าเป็นผู้อพยพผิดกฎหมาย ความปรารถนาจะได้รับการต้อนรับเป็นส่วนหนึ่งของสังคมในประเทศที่เธอพลัดถิ่นไปไม่สามารถเกิดขึ้นจริงได้ในทางกฎหมาย และจากเจ้าหน้าที่รัฐ สภาวะดังกล่าว ทำให้เธอสูญเสียการมีส่วนร่วมกับสังคม (belonging) ในกระบวนการประกอบสร้างอัตลักษณ์ผ่านการเล่าเรื่องบันทึกความทรงจำ ยอนมีจึงได้กลับไปบอกเล่าประสบการณ์ในการเป็นคนนอกในสภาวะพลัดถิ่นของเธอเพื่อสร้างการยอมรับและเป็นส่วนหนึ่งกับสังคมที่เธอพำนักอยู่ในปัจจุบันหรือเป็นการเรียกร้องให้บาดแผลที่เกิดจากการถูกทำให้เป็นอื่นนั้นได้รับการเยียวยา

หลังจากหลบหนีผ่านทางประเทศจีนจนได้รับความช่วยเหลือให้เดินทางมายังเกาหลีใต้ ยอนมีนำเสนอวิกฤตอัตลักษณ์ที่เกิดขึ้นกับเธออีกครั้ง เนื่องจากการเดินทางไปเกาหลีใต้เป็นการพลัดถิ่นครั้งที่สองของเธอ จากคำบอกเล่าของเธอ เกาหลีใต้ไม่ได้เป็นบ้านที่คนพลัดถิ่นอย่างเธอแสวงหา หากพิจารณาในนิยามคำว่าบ้านในความหมาย

ของที่รวมของผู้มีชาติพันธุ์เดียวกันแล้ว เกาหลีใต้สามารถเป็นบ้านให้กับชาวเกาหลีเหนือได้หรือไม่ จากเรื่องเล่าของยอนมี เธอกล่าวถึงการประกอบสร้างอัตลักษณ์เมื่อไปถึงเกาหลีใต้ว่า *“I was ready to forget my past and start fresh with a whole new identity as a South Korean college student.”* (Park, 2015, p. 238) ยอนมีต้องการลืมอดีตในเกาหลีเหนือและต้องการประกอบสร้างอัตลักษณ์ใหม่คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยชาวเกาหลีใต้ซึ่งเธอเรียกสิ่งนี้ว่า *a whole new identity* สื่อถึงการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ทั้งหมดซึ่งอาจรวมถึงการเปลี่ยนหรือลบลืมอดีตในเกาหลีเหนือของตนเองด้วย แต่แล้วเธอก็ไม่สามารถทำได้ดังปรากฏในเวลาต่อมาว่า ยอนมีเกิดความรู้สึกไม่เป็นส่วนหนึ่งกับสังคมใดเลย *“Everything was so connected, and yet so remote. I would wonder: Where is my place out there? Was I a North Korean or a South Korean? Was I neither?”* (Park, 2015, p. 241) จากคำกล่าวนี้ วิฤตอัตลักษณ์ที่เกิดขึ้นกับยอนมีเนื่องมาจากความรู้สึกของการกลับไม่ได้ไปไม่ถึงอันเป็นสภาวะที่เกิดขึ้นกับคนพลัดถิ่น พวกเขาไม่สามารถกลับไปยังมาตุภูมิได้ ในขณะที่เดียวกันก็รู้สึกแปลกแยกกับประเทศพำนักในปัจจุบัน ดังที่ยอนมีเล่าว่า เธอรู้สึกว่าทุกสิ่งทุกอย่างเชื่อมโยงกันหมด แต่ในขณะเดียวกันก็ห่างไกลกันมาก เธอสงสัยว่าที่ทางของเธอ (my place) นั่นคือที่ใด เธอเป็นคนเกาหลีเหนือหรือเกาหลีใต้กันแน่ หรือว่าเธอไม่สามารถเป็นได้ทั้งสองอัตลักษณ์นั้น

ในสภาวะของการเป็นผู้แปรพักตร์และผู้พลัดถิ่นได้ทำให้เธอประสบปัญหาในการตอบคำถามตนเองและสังคมที่พำนักว่า เธอเคยเป็นใครในอดีต เธอเป็นใครในปัจจุบัน พร้อมกับสันคลอนนิยามการมีบ้านของเธอว่า บ้านของเธอคือที่ใด เมื่อไม่อาจเป็นได้ทั้งเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ ทางออกของการกลายมาเป็นตัวเธอ (becoming) ในปัจจุบันและอนาคตต่อไปจะเป็นอย่างไร การเขียนบันทึกความทรงจำเป็นทางออกของยอนมีในการใช้พื้นที่ทางวรรณกรรมในการสร้างการมีส่วนร่วมกับสังคม กล่าวคือในสภาวะพลัดถิ่นที่เธออยู่ในสภาวะไร้วัดตนและเป็นคนอื่นในทุกที่ที่เธอพลัดถิ่นไป การเขียนบันทึกความทรงจำได้สร้างที่ทางหรือการตอบคำถาม *Where's my place* ให้กับเธอ การเขียนบันทึกความทรงจำเผยแพร่แก่ผู้อ่านในระดับนานาชาติคือพื้นที่ที่เป็นนามธรรมแต่ช่วยให้เธอมีตัวตนอยู่ในสังคมและสามารถนำเสนอเรื่องเล่าตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันเพื่อแสดงให้เห็นตัวตนที่พัฒนา (developmental self) ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของงานเขียนประเภทบันเทิงความทรงจำ การอยู่รอดและไหลเวียนของตัวบทของเธอในวงวรรณกรรมคือภาพสะท้อนการอยู่รอดของเธอในสังคมด้วยเช่นกัน หลังจากบันทึกความทรงจำของยอนมีเผยแพร่ในปีค.ศ. 2015 เรื่องเล่าของเธอเป็นที่ถกเถียงในสังคมทั้งประเด็นการเป็นเครื่องมือในการทำลายภาพลักษณ์ของเกาหลีเหนือโดยสหรัฐอเมริกา และการที่เรื่องเล่าเกี่ยวกับเกาหลีเหนือของเธอยังขัดแย้งกับเรื่องเล่าของผู้แปรพักตร์คนอื่น ๆ ในช่วงเวลาเดียวกัน รวมถึงเรื่องเล่าของแม่และตัวยอนมียังขัดแย้งกันเองในหลายประเด็น

ลักษณะดังกล่าวทำให้เกิดการทบทวนกระบวนการศึกษางานเขียนประเภทบันเทิงความทรงจำของผู้แปรพักตร์ว่า ไม่อาจพิจารณาตัวบทในฐานะข้อมูลที่เป็นความจริงเกี่ยวกับเกาหลีเหนือได้ แต่สามารถนำมาพิจารณาในฐานะเรื่องเล่าที่มีการคัดสรรและประกอบสร้างขึ้นใหม่จากหลายเรื่องราวของตัวผู้เล่า ดังที่ปรากฏในการเล่าของยอนมีว่า *“I might have been able to keep up this make-believe life if I could have let go of my quest to find Eunmi. But that was not possible.”* (Park, 2015, p. 241) เธอตระหนักว่าอัตลักษณ์ของเธอในปัจจุบันเป็น *make-believe life* หรือชีวิตสมมติในการเป็นพลเมืองชาวเกาหลีใต้ ซึ่งเธอจะสามารถดำรงชีวิตสมมตินี้ให้แนบเนียนได้ด้วยการเลิกตามหาพี่สาวที่พลัดพรากกันไป (Eunmi) แต่เธอก็ไม่สามารถทำได้ การที่ยอนมียึดโยงตนเองไว้กับการตามหาพี่สาวเปรียบได้กับสายสัมพันธ์ที่ตัดไม่ขาดระหว่างเธอกับอัตลักษณ์เกาหลีเหนือที่คอยกระตุ้นเตือนเธอว่าการเป็นพลเมืองเกาหลีใต้นั้นเป็นอัตลักษณ์สมมติ ยอนมีเปิดเผยตัวเองในฐานะผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือในรายการโทรทัศน์เกาหลีใต้ชื่อ *Now on my way to meet you* เพื่อหวังให้พี่สาวได้พบเธอในโทรทัศน์แล้วติดต่อมา เธอกล่าวว่าในรายการนั้นเรื่องที่เธอเล่าไม่ใช่ความจริงแต่เป็นการนำเสนอสิ่งที่ผู้ชมต้องการได้ยินเท่านั้น *“I were trying to give answers we thought the audience wanted to hear.”* (Park, 2015, p. 243) ความตระหนักรู้ในสถานะเรื่องเล่าของตนว่าเป็นเรื่องสมมติและอาจเป็นเรื่องที่ประกอบสร้างขึ้นนั้น สะท้อนบทบาทของบันเทิงความทรงจำที่เป็นไปเพื่อการประกอบสร้างอัตลักษณ์เพื่อนำเสนอตัวตนของผู้เล่ามากกว่าจะเป็นการมุ่งให้ข้อเท็จจริง การประกอบสร้างเรื่องเล่ามีส่วนทำให้เธอได้มีส่วนร่วมกับสังคมที่สังกัดอยู่และผู้อ่านในระดับนานาชาติ ดังที่เธอเน้นย้ำในตอนท้ายของเรื่องเล่าว่า *“If what I lived through was real, then the details shouldn’t matter.”* (Park,

2015, p. 263) คำกล่าวของยอนมีที่ว่า ถ้าสิ่งที่เธอประสบมาเป็นเรื่องจริง รายละเอียดต่าง ๆ ก็คงไม่มีความสำคัญอะไรจึงแสดงการโต้แย้งกับการถูกวิพากษ์ว่าเรื่องเล่าของเธอมิใช่รายละเอียดที่ขัดแย้งกับข้อมูลของเกาหลีเหนือและผู้แปรพักตร์คนอื่นๆ เพราะการเล่าเรื่องในบันทึกความทรงจำนี้เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงสำหรับเธอ ด้วยเหตุนี้การเลือกนำเสนออัตลักษณ์ผ่านงานเขียนประเภทบันทึกความทรงจำจึงสัมพันธ์กับการมีอำนาจ (authority) เหนือเรื่องเล่าของผู้เขียนเอง และเป็นการกีดกันชุดความจริงอื่นให้อยู่นอกเรื่องเล่าของเธอ ทำให้พื้นที่ทางวรรณกรรมกลายเป็น *my place* ของเธออย่างแท้จริงที่เธอมีสิทธิ์จะเล่าเรื่องของเธออย่างไรก็ได้

ในส่วนท้ายของเรื่อง ยอนมีได้กล่าวถึงพลังของเรื่องเล่าที่ได้เปลี่ยนเธอจากสภาวะไร้วัดตนว่า *"I still wasn't sure who I was myself, or who I wanted to be."* (Park, 2015, p. 245) คือการไม่แน่ใจว่าตัวเธอเป็นใครหรืออยากเป็นใคร สะท้อนวิกฤตอัตลักษณ์ที่เกิดขึ้นกับเธอในช่วงต้นของการเป็นผู้แปรพักตร์ในจีนและเกาหลีใต้ ในขณะที่เดียวกันก็สะท้อนการตระหนักรู้ว่าอัตลักษณ์หรือตัวตนเป็นสิ่งที่ประกอบสร้างขึ้นในปัจจุบันและอนาคตตามความปรารถนาของตนเองได้ ยอนมีจบบันทึกความทรงจำด้วยการเล่าว่า เธอได้ตัดสินใจเผยแพร่ผลงานบันทึกความทรงจำเล่มนี้เพราะตระหนักถึงพลังของเรื่องเล่าว่าสามารถเป็นแรงบันดาลใจให้คนอื่นได้และมีพลังมากพอที่จะทำให้ผู้ชายที่ฟังเรื่องเล่าของเธอหลั่งน้ำตา อีกทั้งเรื่องเล่ายังมีส่วนในการเยียวยาตัวเธอดังปรากฏจากคำบอกเล่าของเธอในเรื่องว่า *"As soon as I decided to tell my secret, I felt free for the first time ever. It was like a heavy sky had been pushing down on me, pinning me to the earth, and now it was lifted and I could breathe again."* (Park, 2015, p. 264) จากคำกล่าวนี้ การเล่าเรื่องบันทึกความทรงจำคือการกลับไปทบทวนอดีตและบอกเล่าเรื่องราวที่เป็นความลับของผู้เล่านำมาซึ่งความรู้สึกเป็นอิสระดังที่ยอนมีเปรียบว่าราวกับท้องฟ้าอันหนาทึบที่กดทับเธอให้จมไปกับพื้นได้ลอยขึ้นทำให้เธอสามารถหายใจได้อีกครั้ง สัมพันธ์กับการที่เธอนำเสนอในบทนำของหนังสือว่า การเล่าเรื่องบันทึกความทรงจำเป็นไปเพื่อการมีชีวิตอยู่ *In order to Live* การมีอยู่ของตัวบทจึงเป็นการแสดงการมีอยู่ของตัวเธอซึ่งเป็นการเยียวยาความทรงจำบาดแผลและสภาวะไร้วัดตน ไร้ที่ทางที่เธอประสบมาในสภาวะพลัดถิ่น ในลำดับต่อไปจะเป็นการศึกษาเปรียบเทียบงานเขียน

ประเภทบันทึกความทรงจำของผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือ ฮยอนซอ อี เพื่อพิจารณาการวางโครงเรื่อง การนำเสนออัตลักษณ์และผลกระทบของการเล่าเรื่องที่มีต่อตัวผู้เล่า

3.2 ฮยอนซอ อี: การใช้บันทึกความทรงจำเพื่อเยียวยาบาดแผลในอดีตและวิกฤตอัตลักษณ์ในสภาวะพลัดถิ่น

บันทึกความทรงจำเรื่อง *The Girl with Seven Names* ของฮยอนซอ อี (Hyeonseo Lee) แบ่งออกเป็นสามส่วนใหญ่เช่นกันคือ *Part One: The Greatest Nation on Earth*, *Part Two: To the Heart of the Dragon Part* และ *Three: Journey into Darkness* เริ่มต้นด้วยการเล่าถึงอดีตวัยเด็กในเกาหลีเหนือที่เผชิญกับโฆษณาชวนเชื่อของรัฐบาลเกาหลีเหนือเป็นประเทศที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในโลก การโฆษณาชวนเชื่อโดยสร้างประวัติการกำเนิดและคุณลักษณะพิเศษให้แก่ผู้นำ การหล่อหลอมให้เยาวชนร้องไห้แสดงความจงรักภักดีเมื่อท่านผู้นำเสียชีวิต ฮยอนซอแนะนำเสนอว่า เธอไม่เห็นด้วยกับการโฆษณาชวนเชื่อเหล่านั้น ตามมาด้วยการแอบดูรายการโทรทัศน์จากจีนและเกาหลีใต้ที่มีส่วนผลักดันให้เธอต้องการออกไปเผชิญโลกกว้าง นอกจากนี้เธอยังเรียนรู้การแสดงความรักภักดีแบบปลอมๆ เพื่อเอาตัวรอดจากการตรวจสอบคุมเข้มของรัฐ เช่น การร้องไห้จนเป็นลม การโกหกเพื่อให้สามารถข้ามแดนไปยังประเทศจีนได้ดังที่ปรากฏ ในบท *The eyes on the wall, To be a good communist, The great heart has stopped beating* เป็นต้น การเล่าถึงอดีตจึงเป็นการยืนยันการมีอยู่ของตัวผู้เล่าและยืนยันการมีส่วนร่วมของเธอในเกาหลีเหนือ “these early years formed the deep emotional attachment to Hyesan that has remained with me all my life.” (Lee, 2015, p. 11) ในส่วนที่สอง เธอเล่าถึงการติดอยู่ในประเทศจีนเนื่องจากมาตรการตรวจคนข้ามแดนที่เข้มงวดของเกาหลีเหนือ การที่เธอเผชิญกับการเป็นคนนอกในประเทศจีน เธอถูกจับคลุมถุงชนกับชายจีนหลายครั้งและเกือบถูกขบวนการค้ามนุษย์จับส่งไปที่ช่องโสมกณี ในส่วนที่สองประกอบด้วยบทย่อยที่แสดงถึงความเป็นอื่นและเพศวิถีของผู้เล่าคือ *The wedding trap, Shenyang girl, Career woman, the love shock* ในบทเหล่านี้แสดงสภาวะของสตรีพลัดถิ่นที่เอาตัวรอดด้วยเพศวิถีของตน ฮยอนซอปฏิเสธการแต่งงาน

คลุมถุงชนกับชายจีน หลบหนีออกจากช่องโศกภัย และการนำเสนอตนเองว่าเป็นหญิงสาวที่มีงานทำมีเงินเลี้ยงดูตนเองได้ การเล่าเรื่องในส่วนนี้มีส่วนในการยืนยันกระบวนการกลายเป็น (becoming) ในปัจจุบันของผู้เล่าเรื่อง และแสดงทิศทางการปรารถนาในอนาคตของเธอด้วย

นอกจากนี้ ฮยอนซอยังย้อนกลับไปเล่าถึงเรื่องราวที่ตนเองรู้สึกผิดกับพ่อน้องชาย และการหลบหนีการแต่งงานกับชายชาวจีน สอดคล้องกับหน้าที่ของเรื่องเล่าประเภทบันทึกความทรงจำที่ผู้เล่าใช้เป็นเครื่องมือในการกลับไปเยี่ยวยาประสบการณ์บาดแผลของตนและให้เหตุผลกับการทำผิดพลาดทางศีลธรรมของตนเองในอดีต ในส่วนที่สามของหนังสือ ฮยอนซอเล่าถึงเหตุการณ์การหลบหนีจากประเทศจีนมายังประเทศลาว ก่อนจะได้รับการช่วยเหลือให้กลับไปยังเกาหลีใต้ ในส่วนสุดท้ายนี้ประกอบด้วยบทย่อยที่กล่าวถึงการได้รับอิสรภาพคือ *Long wait for freedom* และบทสุดท้ายคือ *The beauty of a free mind* ลักษณะการวางโครงสร้างบทของเรื่องเล่า เหมือนกับบันทึกความทรงจำของยอนมี กล่าวคือการกล่าวถึงอดีต และนำเสนอการพัฒนาตัวตนของเธอในปัจจุบัน สะท้อนกระบวนการประกอบสร้างอัตลักษณ์ด้วยบันทึกความทรงจำผ่านกระบวนการแสดงการมีอยู่ (being) การเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่สังกัด (belonging) และการกลายเป็น (becoming) ตัวตนในปัจจุบันและในอนาคตที่ปรารถนา

ฮยอนซอกล่าวในบทนำของหนังสือว่า วัตถุประสงค์ในการเล่าเรื่องของเธอเป็นไปเพื่อให้เรื่องราวของเธอเป็นแรงบันดาลใจให้กับผู้แปรพักตร์ที่ต้องการหลบหนีออกมา และสะท้อนประสบการณ์ของผู้แปรพักตร์ที่ต้องรับมือกับชีวิตใหม่ที่พวกเขาอยากจินตนาการได้ เพื่อหวังให้เรื่องราวของเธอเป็นเสียงจากผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือในระดับนานาชาติและเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านสิทธิมนุษยชนในเกาหลีเหนือ ฮยอนซอแสดงความตระหนักว่าเรื่องเล่าของเธอเป็นเพียงมุมมองหนึ่งเกี่ยวกับเกาหลีเหนือซึ่งเป็นโลกที่เธอจากมา “*This is my story. I hope that it will allow a glimpse of the world I escaped.*” (Lee, 2015, p. XII) เธอยืนยันสถานภาพในการควบคุมเรื่องเล่าของตนเอง ความจริงที่ปรากฏในเรื่องเล่าจึงเป็นความจริงสำหรับเธอเท่านั้นโดยไม่ต้องอ้างอิงการรับรองจากใคร ฮยอนซอนำเสนอชีวิตในวัยเด็กในเกาหลีเหนือที่อยู่ภายใต้การโฆษณาของรัฐผ่านการกล่าวถึงรูปภาพท่านผู้นำที่ประชาชนเกาหลีเหนือต้องดูแลให้ดีในทุกบ้าน เพราะจะมีเจ้าหน้าที่รัฐมาตรวจสอบทุกเดือน ฮยอนซอเล่าว่าในเหตุการณ์ตอนเด็กที่บ้าน

เธอไฟใหม่นั้น สิ่งที่ครอบครัวเธอต้องรักษารอคอยออกมาจากกองเพลิงอย่างดีคือ รูปภาพของผู้นำ ฮยอนซอกกลับไปเล่าเรื่องราวในอดีตของตนด้วยการกล่าวถึงรูปภาพของผู้นำที่อยู่ในทุกบ้านของประชาชนเกาหลีเหนือว่า *"Their distant, airbrushed faces took pride of place in our home, and in all homes. They hung like icons in every building I ever entered."* (Lee, 2015, p. 17) จากการบรรยายสะท้อนความรู้สึกว่าบ้านไม่ได้เป็นพื้นที่ส่วนบุคคลและไม่ใช้ความภาคภูมิใจของเจ้าของบ้านแต่เป็นของผู้นำ รูปภาพผู้นำเป็นสัญลักษณ์ของการคุกคามสิทธิส่วนบุคคลและสื่อถึงลัทธินิยมในบุคคลซึ่งเป็นวิธีหลักในการปกครอง ฮยอนซอนเสนอว่า การควบคุมและละเมิดสิทธิส่วนบุคคล โฆษณาชวนเชื่อนี้เองที่ทำให้เธอกลายเป็นผู้แปรพักตร์

ประเด็นสำคัญที่นักเขียนสตรีผู้แปรพักตร์ทั้งสองมีร่วมกันคือ การสังกัดอยู่ในครอบครัวที่มีฐานะดีและจัดอยู่ในสายตระกูลชั้นสูงของเกาหลีเหนือ ฮยอนซอกกล่าวว่า สตรีในครอบครัวเธอมีความมั่นใจในตัวเอง แก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ดีเพราะมาจากตระกูลชั้นสูง ชื่อเสียงดี *"the self-confidence of being a woman of high songbun."* (Lee, 2015, p. 19) ฮยอนซอนเล่าว่าเธอตระหนักว่าตัวเองมีความมั่นใจและความคิดที่แตกต่างจากผู้คนในชุมชนและโรงเรียนมาตั้งแต่เด็ก จุดเปลี่ยนสำคัญที่ทำให้เธอต้องการเดินทางออกนอกเกาหลีเหนือคือการดูรายการโทรทัศน์จากจีนและรายการเพลงของเกาหลีใต้ทำให้เธอได้เปิดโลกกว่าโลกภายนอกอาจไม่ได้เป็นไปตามคำบอกเล่าของรัฐบาลเกาหลีเหนือ ฮยอนซอกกล่าวถึงบทเพลงที่เธอชื่นชอบในวัยเด็กบ่อยครั้งคือเพลง *Rocky Island* ของศิลปินเกาหลีใต้ คิม วอน จุง (Kim Weon-joong) บทเพลงนี้ทำให้เธอได้เรียนรู้ความรักวัยรุ่นและเป็นเนื้อหาที่เธอไม่เคยได้ยินในเพลงของเกาหลีเหนือที่ล้วนมีเนื้อหาเกี่ยวกับการโฆษณาชวนเชื่อเกี่ยวกับผู้นำ *"I got nothing like this from North Korean music... 'Our Happiness in our General's Embrace' or 'Young People, Forward!' I cringed to listen to it."* (Lee, 2025, p. 55) บทเพลงที่เป็นส่วนหนึ่งของโฆษณาชวนเชื่อในเกาหลีเหนือคือ ความสุขของเราในอ้อมอกของนายพล และเพลงเยาวชน จงก้าวไปข้างหน้า! ทำให้ฮยอนซอนรู้สึกสะตุงตุงใจทุกครั้งที่ได้ยิน ความรู้สึกนี้แตกต่างจากความรู้สึกโรแมนติกที่เธอได้รับจากการฟังเพลงของเกาหลีใต้ นอกจากการกลับไปทบทวนอดีตเพื่ออธิบายที่มาของการเป็นผู้แปรพักตร์เนื่องมาจากความรู้สึกไม่เห็นด้วย

กับระบบการปกครองแล้ว ในการเล่าเรื่องบันทึกความทรงจำ ฮยอนซอได้กลับไปเล่าถึง ปมปัญหาระหว่างเธอกับพ่อในวัยเด็ก

ฮยอนซอได้รับรู้ในวัยเด็กว่าแท้จริงแล้วพ่อที่เลี้ยงดูเธออยู่นั้นไม่ใช่บิดาผู้ให้กำเนิด แต่เป็นรักแรกของแม่เธอที่กลับมาแต่งงานกันใหม่อีกครั้ง เมื่อได้รับความจริงฮยอนซอจึงรู้สึกแปลกแยกกับพ่อและน้องชายคนละพ่อ เธอเย็นชาและไม่พูดคุยกับพ่ออีกต่อไป จนกระทั่งพ่อเสียชีวิตจากการถูกจับกุมของรัฐบาลเกาหลีเหนือ ความรู้สึกผิดทำให้ฮยอนซอเลือกเล่าเหตุการณ์นี้ลงในบันทึกความทรงจำความว่า *“I realize now that my father felt he had lost me and was trying to reconnect with me, somehow.”* (Lee, 2015, p. 60) เธอเล่าว่าพ่อรู้สึกได้ว่าเขาสูญเสียเธอไปแล้ว (หลังจากเธอรู้ความจริง) และพยายามจะกลับมาเชื่อมสัมพันธ์กับเธออีกครั้ง แต่เธอก็ได้ปฏิเสธและยังคงเว้นระยะห่างกับพ่อจนเขาเสียชีวิตไป เหตุการณ์นี้เป็นบาดแผลฝังใจของฮยอนซอ ลักษณะดังกล่าวสะท้อนหน้าที่ของบันทึกความทรงจำในการที่ผู้เล่าได้กลับไปเล่าเรื่องที่เป็นประสบการณ์บาดแผลและเยียวยาความรู้สึกผิดของตนเอง ดังที่ฮยอนซอกลับไปทบทวนตัวเองในวัยเด็กพร้อมกับให้เหตุผลกับการกระทำผิดของตนในอดีตด้วยการอธิบายว่าเพราะเหตุใดเธอจึงทำตัวห่างเหินกับพ่อ นอกจากนี้ฮยอนซอยังเล่าถึงพ่ออีกหลายครั้ง โดยเฉพาะเมื่อเกิดเหตุการณ์วิกฤตขึ้นในเรื่องเธอจะเล่าว่าเธออธิษฐานขอให้พ่อช่วยอยู่เสมอ การเล่าเรื่องในบันทึกความทรงจำจึงเป็นการที่เธอกลับไปเชื่อมสัมพันธ์ (reconnect) เข้าหาพ่ออีกครั้งเพื่อเยียวยาความรู้สึกผิดในอดีต

ในประเด็นต่อมาคือ การนำเสนอวิกฤตอัตลักษณ์อันเนื่องมาจากการเป็นผู้แปรพักตร์และสภาวะพลัดถิ่น ฮยอนซอนำเสนอว่าอัตลักษณ์ของเธอเปลี่ยนไปตามการเปลี่ยนชื่อทั้งหมดเจ็ดครั้ง ส่วนใหญ่เป็นชื่อที่เธอถูกเปลี่ยนโดยคนอื่น ครั้งแรกคือการที่แม่เปลี่ยนชื่อให้เธอหลังจากที่แม่สมรสใหม่ *“I was four years old when my identity was changed the second time...My new name was Park Min-young.”* (Lee, 2015, p. 10) เธอถูกเปลี่ยนชื่อจาก จี เฮ (Ji-hae) เป็น มิน ยัง (Min-young) เป็นที่น่าสังเกตว่าเธอเลือกใช้คำว่าอัตลักษณ์สื่อความหมายที่ซับซ้อนกว่าการเปลี่ยนชื่อธรรมดา สอดคล้องกับการที่เธอตั้งชื่อหนังสือว่า ***The Girl with Seven Names*** ที่แสดงความรู้สึกปรารถนาของผู้เล่าเรื่องที่ต้องการใช้บันทึกความทรงจำนำเสนอตัวตนที่พัฒนาแล้วและยังเชื่อมโยงถึงการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ในสภาวะพลัดถิ่นของเธอ การเปลี่ยนชื่อจึง

มิได้มีความหมายในระดับของการเปลี่ยนคำเรียกขานบุคคล แต่หมายถึงการที่บุคคลนั้นได้ละทิ้งอัตลักษณ์เดิมไปสู่การประกอบสร้างตัวตนใหม่ขึ้นด้วย ลักษณะดังกล่าวปรากฏชัดเจนในตอนที่ยฮอนซออยู่ที่ประเทศจีน เธอถูกเปลี่ยนชื่ออีกครั้งโดยครอบครัวชาวจีนที่เธอไปขออาศัยอยู่ด้วย การเปลี่ยนชื่อและทำบัตรประชาชนปลอมในตอนนั้นเพื่อให้เธอสามารถแต่งงานกับชายชาวจีนได้ ดังปรากฏในเรื่องว่า *"I recognized my face, but not the name. it was a new name, another one I had not chosen. I was to be a Korean-Chinese called Jang Soon-hyang...I learned that my new name meant 'the person who respects elders, and makes a good wife by following her husband and listening really well to him.'"* (Lee, 2015, p. 120) จากคำบอกเล่าของฮยอนซอ การเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ผ่านการเปลี่ยนชื่อของเธอในครั้งนี้สัมพันธ์กับเพศวิถีของเธอด้วย นัยของชื่อใหม่ที่ถูกเปลี่ยนเพื่อการแต่งงานคือ ซุน ฮยั้ง (Soon-hyang) มีความหมายว่าหญิงผู้เคารพผู้ใหญ่ เป็นภรรยาที่ดี เป็นผู้ตามและเคารพสามีอย่างดี จากความหมายนี้แสดงสถานะของฮยอนซอที่ถูกเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ พร้อมจัดวางให้ทำหน้าที่ภรรยาที่ดีซึ่งเป็นสิ่งที่เธอไม่ได้เลือก การเปลี่ยนชื่อในครั้งนี้ส่งผลกระทบต่อเพศวิถีและการจัดวางบทบาททางเพศภายใต้ชนบ่งจื้อนิยมที่กำกับให้สตรีเป็นผู้ตามและอยู่ภายใต้การปกครองของครอบครัวสามี แต่อย่างไรก็ตาม ฮยอนซอได้ปฏิเสธอัตลักษณ์ใหม่ในนาม ซุน ฮยั้ง พร้อมกับการปฏิเสธการแต่งงานกับชายชาวจีน ซึ่งเธอนำเสนอว่าการปฏิเสธการแต่งงานครั้งนั้นเป็นความทรงจำบาดแผลที่เธอทำให้ผู้ชายคนหนึ่งสูญเสียอนาคตและได้รับความอับอาย ในบันทึกความทรงจำเธอจึงกลับไปเล่าถึงเหตุการณ์นี้และอธิบายถึงเหตุผลที่เธอปฏิเสธการแต่งงานพร้อมกับบอกเล่าความจริงว่า เธอได้ตั้งปณิธานว่าจะไม่ยอมแต่งงานจนกว่าชายที่เธอปฏิเสธจะได้แต่งงานไปก่อน ซึ่งเป็นเรื่องที่เธอไม่เคยเปิดเผยให้ใครรู้ว่าเธอเคยเกือบจะแต่งงานแล้ว การเล่าเรื่องในกรณีนี้จึงเป็นการกลับไปเล่าถึงความทรงจำบาดแผลและเยียวยาการกระทำผิดของตนในอดีต

ในประเด็นของการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ในสภาวะพลัดถิ่น ฮยอนซอกล่าวถึงวิกฤตอัตลักษณ์ที่เกิดขึ้นกับเธอผ่านการเปลี่ยนชื่อในครั้งต่อๆ มาว่า ในขณะที่เธออยู่ในจีนอย่างผิดกฎหมายนั้น เธอคือคนที่อยู่ในต่างแดนและไร้อัตลักษณ์ *"I was trapped in a foreign country with no identity."* (Lee, 2015, p. 113) และชีวิตของเธอในเกาหลีเหนือได้ถูกตัดขาดไป *"My lifelines to Hyesan had been cut."* (Lee, 2015, p. 115) ลักษณะ

ดังกล่าวสะท้อนสภาวะพลัดถิ่นที่ทำให้บุคคลรู้สึกตัดขาดกับชีวิตในแผ่นดินมาตุภูมิและเกิดความรู้สึกไร้อัตลักษณ์ในดินแดนที่ตนเองพลัดถิ่นไป ในสภาวะเป็นอื่น ฮยอนซอไม่สามารถตอบคำถามว่า ตนเองคือใครได้ การเปลี่ยนชื่อของเธอเป็นไปอย่างง่ายดายและเคยชินดังที่เธอเปรียบเปรยว่าราวกับ การลอกผิวเก่าออกจากตัว *"It felt as if I was shedding the name Min-young like a former skin."* (Lee, 2015, p. 118) และเธอใช้คำเปรียบเทียบการเปลี่ยนชื่อว่าเป็นการสวมอัตลักษณ์ *"I wore it like a new bud."* (Lee, 2015, p. 131) สื่อถึงการเปรียบตนเองเป็นต้นไม้ การเปลี่ยนชื่อนั้นง่ายดายเหมือนกับการติดตาหางกิ่งใหม่ในต้นไม้ เหมือนกับอัตลักษณ์ของตัวเธอที่สวมใหม่ได้ตลอดเวลา การเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ไปเรื่อยผ่านการเปลี่ยนชื่อส่งผลกระทบต่อฮยอนซอ เธอเปรียบเปรยว่าเป็นการใช้ชีวิตภายใต้เรื่องโกหกมากมายจนทำให้เธอไม่รู้ว่ตนเองเป็นใครอีกต่อไป สภาวะนี้เธอให้นิยามว่าเป็นภาวะไร้ความเป็นบุคคลและการถูกทำให้สูญเสียความเป็นมนุษย์ ดังปรากฏในเรื่องว่า *"I was already hiding beneath so many lies that I hardly knew who I was anymore. I was becoming a non-person. The experience I'd just had was deeply dehumanizing."* (Lee, 2015, p. 140) จากคำกล่าวนี้สะท้อนสภาวะไร้ตัวตนซึ่งเป็นผลกระทบจากสภาวะพลัดถิ่นต่อตัวบุคคล ความรู้สึกไร้ตัวตนและไม่สามารถยืนยันอัตลักษณ์ของตนเองได้มีส่วนผลักดันให้เกิดงานเขียนประเภทบันทึกความทรงจำ เนื่องจากการเล่าเรื่องความทรงจำคือการที่ผู้เล่ากลับไปทบทวนตนเองตั้งแต่อดีตเพื่อบอกเล่าที่มาและที่ไปของตน ส่งผลให้เกิดการยืนยันการมีอยู่ของตน (being) และการกลายมาเป็นตนเองในปัจจุบัน (becoming) ในที่สุด การเล่าเรื่องบันทึกความทรงจำจึงมีส่วนช่วยเยียวยาและกอบกู้ผู้เล่าเรื่องจากสภาวะไร้ตัวตนที่ประสบมาในอดีต

ฮยอนซอนำเสนอว่าสภาวะพลัดถิ่นมิได้เกิดขึ้นกับเธอในช่วงเวลาที่เธอพลัดถิ่นไปที่จีนเท่านั้น แต่เมื่อเธอเดินทางถึงเกาหลีใต้ในบท *Welcome to Korea* สภาวะแปลกแยกของเธอกลับปรากฏชัดขึ้น ลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับบันทึกความทรงจำของฮยอนมีที่เธอรู้สึกแปลกแยกกับชาวเกาหลีใต้และไม่ได้รับการต้อนรับในฐานะคนชาติพันธุ์เดียวกัน จากบันทึกความทรงจำทั้งสองเรื่องสะท้อนว่า บ้าน สำหรับผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือไม่ได้ขึ้นอยู่กับการรวมกลุ่มกับผู้ที่มีชาติพันธุ์เดียวกัน แต่เกี่ยวกับการมีความหลังร่วมกันในแผ่นดินนั้น ฮยอนซอเล่าถึงเหตุการณ์ที่เธอหมดสติไปในค่ายปรับ

พื้นฐานสำหรับชาวเกาหลีเหนือก่อนปล่อยผู้แปรพักตร์ให้ไปใช้ชีวิตในเกาหลีใต้ว่า *"if I don't wake up no one will know who I am, I thought. The girl with many names and no identity."* (Lee, 2015, p. 142) ฮยอนซอรู้สึกไร้วัยตนยิ่งขึ้นเมื่ออยู่ในเกาหลีใต้ เธอรู้สึกว่าหากเธอตายไปก็จะมีใครในเกาหลีใต้รู้ว่าเธอเป็นใครกันแน่ เธอคือหญิงสาวที่มีชื่อมากมายแต่กลับไม่มีอัตลักษณ์ ลักษณะดังกล่าวเน้นย้ำว่าอัตลักษณ์ไม่อาจนิยามได้ด้วยชื่อ แต่คือการประกอบกันระหว่างตัวตนในอดีตและปัจจุบันของบุคคล สภาวะพลัดถิ่นทำให้ฮยอนซอไม่สามารถเชื่อมต่อกับประเทศที่เธอพลัดถิ่นไปพำนักอยู่ได้อีก ทั้งยังถูกตัดขาดกับประเทศมาตุภูมิทำให้เธอเกิดวิกฤตอัตลักษณ์ในการนิยามตนเอง เมื่อเธอพยายามยืนยันกับเจ้าหน้าที่ชาวเกาหลีใต้กลับไม่มีใครเชื่อว่าเธอเป็นชาวเกาหลีเหนือ แม้เธอจะพยายามยืนยันว่าเธอเป็นชาวเกาหลีเหนือก็ตาม *"It is a real passport, but that is not my real identity. I'm from North Korea."* (Lee, 2015, p. 199) ฮยอนซอได้รับพาสปอร์ตเกาหลีใต้ที่ถูกกฎหมายแต่เธอกลับรู้สึกว่าไม่ใช่อัตลักษณ์ที่แท้จริงของตน เธอกลับไปเชื่อมโยงกับอัตลักษณ์เกาหลีเหนืออีกครั้ง นอกจากจะนำเสนอว่าไม่สามารถปรับตัวเป็นส่วนหนึ่งกับสังคมเกาหลีใต้ได้โดยสมบูรณ์แล้ว ในทางตรงกันข้ามเธอก็กลับเกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นชาวเกาหลีเหนือชัดเจนยิ่งขึ้น

ฮยอนซอเล่าถึงเหตุการณ์ของผู้แปรพักตร์คนอื่นๆ ที่ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับความเป็นชาวเกาหลีใต้ได้ หลายคนตกงาน สิ้นหวังในอนาคต และหลายคนจบลงที่การฆ่าตัวตาย ชาวเกาหลีเหนือที่พอจะปรับตัวได้เลือกใช้วิธีการปกปิดสำเนียงเกาหลีเหนือของตนและพยายามทำตัวให้กลมกลืนกับชาวเกาหลีใต้ให้ได้มากที่สุด ฮยอนซอเล่าว่าเธอได้ตระหนักว่าแท้จริงแล้ว เกาหลีเหนือและเกาหลีใต้เป็นคนละประเทศที่มีภาษาและค่านิยมที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิงไปแล้ว ดังที่ปรากฏในเรื่องว่า *"I would find that the language and values I thought North and South shared had evolved in very different directions. We were no longer the same people."* (Lee, 2015, p. 213) สภาวะดังกล่าวทำให้ฮยอนซอเผชิญสภาวะพลัดถิ่นที่เธอไม่สามารถเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่สังกัดและได้ผลักดันให้เธอแสวงหาที่ทางสำหรับการเปิดเผยอัตลักษณ์เกาหลีเหนือของเธอต่อไป โดยมีเกาหลีใต้เป็นที่พำนักชั่วคราว ลักษณะดังกล่าวปรากฏชัดเจนเมื่อฮยอนซอเล่าถึงเหตุการณ์ในปี 2008 เธอดูการแข่งขันโอลิมปิกที่เมืองปักกิ่ง ประเทศจีน แต่เธอไม่สามารถแสดงความยินดีด้วยการเรียกเกาหลีเหนือว่า ประเทศของเราหรือ *uri nara*

ร่วมกับชาวเกาหลีใต้ได้ “*I was cheering, too, but I couldn't shout uri nara. I tried to, because I wanted to fit in, but my heart went quiet, and the words wouldn't come out. My heart was rooting for North Korea.*” (Lee, 2015, p. 216) จากคำกล่าวสะท้อนว่า ในเกาหลีใต้ ฮยอนซอนนิยามตนเองว่าเป็นชาวเกาหลีเหนือ เธอคือชาวต่างชาติในเกาหลีใต้ ในนิยามของเธอ เกาหลีใต้ไม่ใช่บ้านของเธอแม้เธอจะพยายามปรับตัวให้เข้ากับสังคมเกาหลีใต้ แต่ก็ปรากฏความรู้สึกย้อนแย้งภายในใจเสมอ ความขัดแย้งภายในจิตใจอันเกิดจากความไม่สามารถมีส่วนร่วมด้วยสังคมที่พำนักได้อย่างแท้จริง (belonging) ทำให้ฮยอนซอนตั้งคำถามกับการนำเสนออัตลักษณ์ของตนเองเพราะไม่ต้องการปกปิดอัตลักษณ์เกาหลีเหนือของตนเองอีกต่อไป แต่ในขณะเดียวกันก็ไม่สามารถกลับไปยังเกาหลีเหนือได้ ดังปรากฏในทวิบทว่า

Am I North Korean? That's where I was born and raised. Or am I Chinese? I became an adult there, didn't I? Or am I South Korean? I have the same blood as people here, the same ethnicity. But how does my South Korean ID make me South Korean? People here treat North Koreans as servants, as inferiors. I wanted to belong, like everyone else around me did, but there was no country I could say was mine. I had no one to tell me that many other people in the world have a fragmented identity; that it doesn't matter. That who we are as a person is what's important.

(Lee, 2015, p. 217)

ข้อความที่ยกมาแสดงวิกฤตอัตลักษณ์ที่เกิดขึ้นกับฮยอนซอนทั้งในฐานะผู้พลัดถิ่นและผู้แปรพักตร์ เธอตั้งคำถามกับตนเองว่าเธอยังคงเป็นชาวเกาหลีเหนือหรือไม่ ทั้งที่เธอเกิดและเติบโตที่นั่น หรือว่าเธอคือชาวจีน เพราะเธอโตเป็นผู้ใหญ่ที่จีน หรือว่าเธอคือชาวเกาหลีใต้เพราะเธอมีเชื้อชาติเดียวกัน การตั้งคำถามเหล่านี้สะท้อนการค้นหานิยามของอัตลักษณ์ว่าขึ้นอยู่กับ สถานที่เกิด เชื้อชาติ หรือแม้แต่การมีบัตรประชาชน แต่ฮยอนซอนกลับรู้สึกว่าการมีบัตรประชาชนเกาหลีใต้ ไม่ได้ทำให้เธอมี อัตลักษณ์เป็น

ชาวเกาหลีใต้ได้ ในทางตรงกันข้ามเธอกลับรู้สึกแปลกแยกในสังคมที่มีคนชาติพันธุ์เดียวกันดังที่เธอเล่าว่า คนที่นี้ปฏิบัติต่อคนเกาหลีเหนือเหมือนคนรับใช้ เหมือนคนชั้นต่ำ แม้เธออยากจะเป็นส่วนหนึ่งของประเทศนี้เหมือนผู้แปรพักตร์คนอื่นๆ แต่กลับไม่มีประเทศใดเลยที่เธอจะเรียกได้ว่าเป็นประเทศของเธอ สะท้อนความปรารถนาการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่สังกัดซึ่งไม่เคยเกิดขึ้นกับเธอ แต่ในที่สุดยอนซอก็ตอบตัวเองว่า ที่เธอรู้สึกเช่นนั้นเป็นเพราะไม่มีใครเคยบอกว่าบุคคลสามารถมีอัตลักษณ์ที่แตกต่าง ย้อนแย้ง แตกแยกกันได้ เธอจึงปรารถนาจะยึดโยงอัตลักษณ์ของตนเองเข้ากับชาติพันธุ์สถานที่ และบ้านเกิด ดังนั้นคำตอบที่ยอนซอนิยามตนเองได้หลังจากเล่าเรื่องบันทึกความทรงจำแล้วคือ อัตลักษณ์ของบุคคลนั้นอยู่ที่ตัวบุคคลนั้นเป็นแบบไหน การยึดที่ตัวตนของตนเองแทนที่การนิยามอัตลักษณ์โดยขึ้นกับความเป็นชาติใดชาติหนึ่ง ย่อมแน่นอนกว่า ในประเด็นต่อไปจะขอกล่าวถึงลักษณะร่วมที่ปรากฏในบันทึกความทรงจำทั้งสองเรื่องคือการพลัดถิ่นไปยังสหรัฐอเมริกาและนำเสนอสหรัฐอเมริกาในฐานะพื้นที่ในการประกอบสร้างตัวตนที่ปรารถนา (desire self) ของผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือ

4. สหรัฐอเมริกาในฐานะพื้นที่ประกอบสร้างตัวตนใหม่ของผู้แปรพักตร์

ทั้งยอนมี ปาร์ค และยอนซอ อี นำเสนอว่าพวกเธอไม่สามารถปรับตัวเป็นส่วนหนึ่งของสังคมเกาหลีใต้ได้และเกิดความรู้สึกแปลกแยกอยู่เสมอ ในฐานะคนนอกของสังคมเกาหลีใต้ พวกเธอแสวงหาพื้นที่ใหม่เพื่อประกอบสร้างตัวตนที่พวกเธอปรารถนาจะเป็นในอนาคต ยอนมีเข้าร่วมในโครงการเผยแพร่คริสต์ศาสนาสำหรับเยาวชนชื่อ *Youth With A Mission* ทำให้เธอได้เดินทางไปยังอเมริกาใต้และได้ไปศึกษาต่อยังสหรัฐอเมริกา ยอนมีได้เกิดการตระหนักรู้ว่าแท้จริงแล้วเธอไม่ได้เดินทางไปทำภารกิจเพื่อคนอื่น แต่เป็นการเดินทางเพื่อตัวเธอเอง “*I came to understand that I wasn't there for other people—I was there for myself.*” (Park, 2015, p. 250) ในสหรัฐอเมริกา ยอนมีพบว่าเธอสามารถนำเสนออัตลักษณ์ผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือ

ของตนเองได้อย่างเปิดเผยซึ่งแสดงถึงการมีอยู่ (being) และเธอสามารถมีส่วนร่วม กับสังคมที่ฟ้านักคือสหรัฐอเมริกา (belonging) ผ่านการเล่าเรื่องราวในเกาหลีเหนือร่วมกับ บรรณาธิการชาวอเมริกันที่ต้องการข้อมูลจากผู้แปรพักตร์ ลักษณะดังกล่าวทำให้สภาวะ ไร้วัดตนที่เคยเกิดขึ้นในจีนและเกาหลีใต้ได้รับการเยียวยา เธอยังสามารถพัฒนาไปสู่ ตัวตนที่ปรารถนาในอนาคตได้ด้วย สำหรับยอนมี สหรัฐอเมริกาถูกนำเสนอว่าเป็น ดินแดนแห่งอิสรภาพต่างจากเหตุการณ์ในเกาหลีเหนือ จีน และเกาหลีใต้ที่เธอประสบมา “I told him that all I wanted was a chance for freedom, just as he had here in America.” (Park, 2015, p. 251) จากคำกล่าวของเธอ สัมพันธ์กับการที่ยอนมีนำเสนอ ตัวตนใหม่ในสหรัฐอเมริกาในฐานะนักเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิมนุษยชนของชาวเกาหลีเหนือ ที่ยังติดอยู่ในประเทศ เธอเริ่มการเคลื่อนไหวผ่านช่องทางออนไลน์โดยการสร้างช่อง ออนไลน์ในชื่อ *Voice from North Korea* เพื่อเผยแพร่ข้อมูลต่อต้านความรุนแรงที่เกิดขึ้น ในเกาหลีเหนือ อีกทั้งทำงานร่วมกับบรรณาธิการชาวอเมริกันในการเขียนหนังสือบันทึก ความทรงจำเรื่อง *In Order to Live*

4.1 จากผู้แปรพักตร์สู่ตัวตนใหม่ในฐานะนักเขียนสตรีเกาหลีเหนือพลัดถิ่น

ในกระบวนการผลิตหนังสือบันทึกความทรงจำ ยอนมีกล่าวว่า เป็นครั้งแรกที่ เธอตระหนักในพลังของเรื่องเล่า ความว่า “The man’s emotional response opened my mind to the power of my own story. It gave me hope for my own life. By simply telling my story, I had something to offer, too.” (Park, 2015, p. 251) เมื่อบรรณาธิการได้ฟัง เรื่องเล่าเกี่ยวกับเกาหลีเหนือของยอนมีแล้วน้ำตาไหล เธอจึงพบว่าเรื่องเล่านั้นมีพลังและ ทำให้เธอมีความหวังต่อไปเพื่อจะเล่าเรื่องราว สอดคล้องกับหน้าที่ของบันทึกความทรง จำในกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ของผู้เล่า การมีชีวิตอยู่เพื่อเล่าเรื่องทำให้ผู้เล่าสามารถ ทบทวนตนเองในอดีตและกำหนดทิศทางตัวตนที่ปรารถนาในอนาคตได้ ในที่นี้ยอนมี แสดงความปรารถนาในอนาคตคือการเป็นนักเคลื่อนไหวชาวเกาหลีเหนือใน สหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ ในประเด็นการเป็นส่วนหนึ่งของประเทศที่ฟ้านัก ยอนมีได้เล่า เรื่องการรวมกลุ่มกับชาวอเมริกันเชื้อสายเกาหลี (Korean American) ซึ่งการรวมกลุ่ม กับคนชาติพันธุ์เดียวกันไม่ปรากฏในเรื่องเล่าของเธอมาก่อน ในยามที่อยู่จีนและใน

เกาหลีใต้ ยอนมิกกล่าวถึงชาวเกาหลีเหนือที่เธอได้พบ แต่ก็ไม่ได้มีการรวมกลุ่มกัน ตรงกันข้ามกับเมื่ออยู่ในสหรัฐอเมริกาที่เธอได้เยี่ยมเยียนรวมกลุ่มกับชาวเกาหลีอเมริกัน ดังที่ปรากฏในตัวบทว่า “*Korean Americans lovingly clung to their old culture; they were more like North Koreans than the South Koreans I knew. I noticed they even used old-fashioned vocabulary that was very familiar to me.*” (Park, 2015, p. 252) ตามที่ยอนมิกเล่าว่า ชาวอเมริกันเชื้อสายเกาหลียัดมันในวัฒนธรรมดั้งเดิม พวกเขามีลักษณะคล้ายกับชาวเกาหลีเหนือมากกว่าชาวเกาหลีใต้ที่เธอรู้จักและใช้คำศัพท์ที่ยอนมิกคุ้นเคย ลักษณะดังกล่าวแสดงการรวมตัวและสังกัดกลุ่มเดียวกับชาวอเมริกันเชื้อสายเกาหลีซึ่งเธอไม่เคยทำมาก่อนในเกาหลีใต้ การเป็นส่วนหนึ่งของสังคมอเมริกันทำให้ยอนมิกมีมั่นคงในอัตลักษณ์มากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ในส่วนที่หนึ่งและสองของหนังสือ

การกลับไปทบทวนอดีตในเกาหลีเหนือและจีนทำให้เธอสามารถกำหนดทิศทางตัวตนในอนาคตได้โดยปราศจากความหวาดกลัว เธอกล่าวว่าเธอไม่สนใจคำประณามของเกาหลีเหนือว่าเธอเป็นหุ่นเชิดมนุษยธรรม *human rights puppet* แต่การได้เล่าเรื่องราวบันทึกความทรงจำทำให้เธอรู้สึกว่าได้รับอิสระโดยสมบูรณ์ “*I would soon discover that to be completely free, I had to confront the truth of my past.*” (Park, 2015, p. 257) ในกระบวนการเล่าเรื่องเพื่อเยียวยาตนเองคือการกลับไปเผชิญหน้าและยอมรับความจริงเกี่ยวกับอดีตของผู้เล่า ยอนมิกได้เรียนรู้ว่าเรื่องราวของเธอสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่นได้ เธอแสดงความปรารถนาว่า เธอในฐานะผู้แปรพักตร์ที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ เธอจะเป็นกระบอกเสียงให้กับชาวเกาหลีเหนือที่ยังติดอยู่ในประเทศ นอกจากนี้ยอนมิกยังนำเสนอว่าระบบการศึกษาในสหรัฐอเมริกาได้สร้างแรงบันดาลใจทางวรรณศิลป์เพื่อการต่อสู้ด้านสิทธิมนุษยชนให้แก่เธอ เธอได้เรียนวรรณกรรมของเชคสเปียร์ รวมถึงวรรณกรรมของผู้เลิกทาสชาวอเมริกัน และทาสที่หลบหนีอย่างเฟดเดอร์ริก ดักลาส วรรณกรรมในรูปแบบจดหมายที่เขียนส่งให้นายจ้างของดักลาสเป็นแรงบันดาลใจให้เธออยากเขียนจดหมายถึงท่านผู้นำ ดังที่ปรากฏในตัวบทว่า “*His defiant letter to his former master.....I might write to Kim Jong Un if I had the nerve. Maybe, like Douglass, I would tell him that I was a human being and he didn't own me anymore. Now I owned myself.*” (Park, 2015, p. 257) ยอนมิกแสดงความปรารถนาจะเขียนจดหมายถึงคิม จอง อึน เพื่อบอกเขาว่าเธอเป็นมนุษย์คนหนึ่งและเขาไม่ได้เป็น

เจ้าของเธออีกต่อไป ตอนนี้เธอเป็นเจ้าของตัวเอง จะเห็นได้ว่าความปรารถนาในการเขียนเพื่อตอบโต้ของเธอเกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกา พร้อมกับการกำหนดทิศทางในอนาคตที่จะเป็นนักเคลื่อนไหวด้านสิทธิมนุษยชน อาจกล่าวได้ว่า สหรัฐอเมริกาคือพื้นที่ที่ผู้แปรรักชาวเกาหลีเหนือสามารถประกอบสร้างอัตลักษณ์ได้สมบูรณ์ผ่านการนำเสนอเรื่องเล่าบันทึกความทรงจำที่เผยแพร่ต่อผู้อ่านชาวอเมริกันและนักอ่านทั่วโลก

4.2 สหรัฐอเมริกาในฐานะพื้นที่เฝ้าระวังวิกฤตอัตลักษณ์

ในกรณีของฮยอนซอ อี เมื่อจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีในเกาหลีใต้ เธอได้คบหากับชายชาวอเมริกัน จากนั้นจึงพาแม่และน้องชายย้ายไปยังสหรัฐอเมริกาเพื่อแต่งงาน ก่อนจะเดินทางไปสหรัฐอเมริกา ทักษะคิดของฮยอนซอที่มีต่อสหรัฐอเมริกาเหมือนกับยอนมีคือ ดินแดนแห่งอิสรภาพ ดังที่ปรากฏในดับท *“There’s uncertainty in Korea, but America’s the country of freedom.”* (Lee, 2015, p. 285) สะท้อนทัศนะของฮยอนซอว่า เกาหลีคือความไม่แน่นอนในขณะที่สหรัฐอเมริกาคือดินแดนแห่งอิสรภาพ นอกจากนี้ ฮยอนซอยังเล่าถึงเหตุการณ์ที่เธอได้เข้าร่วมในรายการเดียวกับยอนมีคือ *Now on my way to meet you* และเป็นจุดเริ่มต้นในการเป็นนักเคลื่อนไหวด้านสิทธิมนุษยชนของเธอ แต่ฮยอนซอเล่าว่าการอยู่ในสังคมอเมริกันทำให้การเคลื่อนไหวของเธอเป็นจริง สหรัฐอเมริกามีส่วนในการหล่อหลอมให้แม่และน้องชายของเธอที่ต้องการกลับไปเกาหลีเหนืออยู่ตลอดได้มีมุมมองต่อโลกที่กว้างขึ้น *“Through me, circumstance was forcing them to take a more international view of their lives. Slowly, they were starting to see themselves as citizens of a larger world, rather than displaced people from a tiny area of Ryanggang Province, North Korea.”* (Lee, 2015, p. 291) สภาพแวดล้อมในอเมริกาทำให้แม่และน้องชายของเธอตระหนักว่าตนเองคือ พลเมืองโลกแทนที่จะมองว่าตัวเองเป็นผู้พลัดถิ่นจากพื้นที่เล็กๆ ในจังหวัดรย็องกึงของเกาหลีเหนือ ลักษณะดังกล่าวสะท้อนว่า สหรัฐอเมริกาคือพื้นที่ในการนิยามตัวตนใหม่ของผู้แปรรัก สิ่งที่พวกเขาต้องการกลายเป็นในอนาคตคือ การนิยามตนเองในฐานะพลเมืองโลกที่ไม่ขึ้นกับชาติพันธุ์และมาตุภูมิอีกต่อไป การกลับไปทบทวนตัวเองใน

เรื่องเล่าส่วนที่หนึ่งและสองมีส่วนทำให้ผู้เล่าเรื่องนำเสนอตัวตนที่พัฒนาจนสามารถกำหนดทิศทางของตัวตนในอนาคตได้

ในบทส่งท้าย ฮยอนซอเล่าถึงเหตุการณ์ที่เธอเคยเผชิญสภาวะรังเกียจตัวเอง (self-loathing) ซึ่งเป็นสภาวะที่สั่งสมจากตอนที่อยู่ในจีน เธอรู้สึกผิดที่ทิ้งครอบครัวไว้ในเกาหลีเหนือ ความรู้สึกผิดในอดีตทำให้เธอเลิกจัดงานวันเกิดและเกิดความรู้สึกไม่พอใจในตนเองอยู่ตลอดเวลา สภาวะดังกล่าวหายไปหลังจากที่เธอพาแม่และน้องชายมาอยู่ร่วมกันที่สหรัฐอเมริกา ฮยอนซอเลือกจบเรื่องเล่าบันทึกความทรงจำด้วยการเล่าถึงการปรับตัวเข้ากับสังคมอเมริกันของแม่ ความว่า *“Had her mother, my grandmother, who'd hidden her Workers' Party card in a chimney from American soldiers sixty years before, and worn it for the rest of her life on a string around her neck...or watch her, as I did, sitting in an American dinner, sampling American food...to see her asking a waitress, in English.”* (Lee, 2015, p. 293) ฮยอนซอเล่าว่าครั้งหนึ่งสหรัฐอเมริกาคือที่ต้องห้ามและศัตรูของชาวเกาหลีเหนือ ย่าของเธอต้องซ่อนบัตรสมาชิกพรรคแรงงานไว้ในปล่องไฟเพื่อหลบหนีทหารอเมริกัน แต่ในตอนนั้นแม่ของเธอกลับนำบัตรนั้นมาสวมไว้ที่คอ และการที่เธอเห็นแม่รับประทานอาหารอเมริกันและถามพนักงานเสิร์ฟเป็นภาษาอังกฤษได้ ลักษณะดังกล่าวสะท้อนว่า สหรัฐอเมริกาเป็นพื้นที่ที่เอื้อให้ผู้แปรพักตร์เกาหลีเหนือได้มีส่วนร่วมในสังคมที่สังกัด อีกทั้งเธอและครอบครัวยังไม่ต้องพยายามฝืนใจไปปิดอัตลักษณ์เกาหลีเหนือเหมือนตอนที่อยู่ในเกาหลีใต้ แต่สามารถนำเสนออัตลักษณ์ที่อาเจียนมาได้ว่าเป็น ผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือในสหรัฐอเมริกา เรื่องเล่าบันทึกความทรงจำของฮยอนซอจึงช่วยให้เธอสามารถทบทวนตัวตนที่พัฒนาจากอดีตจนถึงปัจจุบันและมีส่วนช่วยในการกำหนดตัวตนแบบที่เธอปรารถนาจะเป็นต่อไปในอนาคตเช่นเดียวกับบันทึกความทรงจำของยอนมี

5. บทสรุป

วรรณกรรมประเภทบันทึกความทรงจำของผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือที่เผยแพร่ด้วยภาษาอังกฤษได้รับความสนใจจากผู้อ่านในระดับนานาชาติและในวงวิชาการ จากการทบทวนวรรณกรรมที่เสนอไว้ในตอนต้นของบทความแสดงให้เห็นว่าตัวบทบันทึกความทรงจำของผู้แปรพักตร์ถูกนำมาศึกษาในลักษณะประวัติศาสตร์ส่วนบุคคลและมุ่งไปที่การให้ข้อมูลเกี่ยวกับเกาหลีเหนือ เนื่องจากเกาหลีเหนืออยู่ในสถานะดินแดนลับแลที่ไม่เคยมีใครเข้าถึงความจริงได้ว่าสถานการณ์ที่แท้จริงในเกาหลีเหนือเป็นอย่างไร บันทึกความทรงจำของผู้แปรพักตร์จึงถูกนำมาใช้เป็นข้อมูลในลักษณะคำให้การเกี่ยวกับเกาหลีเหนือ บันทึกความทรงจำของผู้แปรพักตร์ถูกโจมตีจากนักประวัติศาสตร์และนักวิชาการด้านเกาหลีศึกษาว่า นักเขียนเหล่านี้เป็นเครื่องมือของขบวนการทำลายภาพลักษณ์ของเกาหลีเหนือโดยสหรัฐอเมริกา โดยนักเขียนที่เล่าเรื่องบันทึกความทรงจำเหล่านี้คือผู้ที่ได้รับสัญชาติอเมริกันและได้รับการสนับสนุนให้ขึ้นเวทีสาธารณะในสหรัฐอเมริกาและในยุโรป เช่น TED Talk conference และ Oslo forum เพื่อเป็นกระบอกเสียงในการเรียกร้องเพื่อสิทธิมนุษยชนของชาวเกาหลีเหนือที่ยังติดอยู่ในประเทศ พันธกิจของนักเขียนเหล่านี้สอดคล้องกับการนำเสนอตัวตนผ่านการเขียนหนังสือประเภทบันทึกความทรงจำ หนังสือเรื่อง *In Order to Live* ของยอนมี ปาร์ค และ *The Girl with Seven Names* ของฮยอนซอ อี เป็นส่วนหนึ่งของการนำเสนออัตลักษณ์นักเคลื่อนไหวด้านสิทธิมนุษยชนผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือของนักเขียนสตรีพลัดถิ่นทั้งสอง

ยอนมีและฮยอนซอตีพิมพ์บันทึกความทรงจำเผยแพร่ในปีเดียวกันคือ ปีค.ศ. 2015 โดยมีรูปแบบการวางโครงเรื่องแบบอัตชีวประวัติคือ การเล่าถึงอดีตวัยเด็กในเกาหลีเหนือ ต่อด้วยจุดวิกฤตในชีวิตคือการพลัดถิ่นข้ามแดนไปยังประเทศจีน ก่อนจะกลับเข้าสู่เกาหลีใต้ และย้ายถิ่นอีกครั้งไปยังสหรัฐอเมริกา เนื้อหาของบันทึกความทรงจำในช่วงต้นมุ่งไปที่การใช้ชีวิตภายใต้ระบบการปกครองที่เข้มงวด ไร้อิสรภาพ ภายใต้โฆษณาชวนเชื่อและลัทธินิยมในบุคคล พร้อมกับการนำเสนอข้อมูลทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับผู้นำเกาหลีเหนือในแต่ละรุ่น วิธีการโฆษณาชวนเชื่อในรูปแบบต่างๆ รวมถึงระบบการศึกษาที่หล่อหลอมเยาวชนไปในทิศทางเดียวกันคือการเชื่อฟังผู้นำและการอุทิศตนเพื่อชาติ จุดเปลี่ยนของผู้เล่าเรื่องทั้งสองเล่มนี้คล้ายคลึงกันคือ ความรู้สึกต่อต้านระบบการปกครองและโฆษณาชวนเชื่อ ประกอบกับการสังกัดอยู่ในครอบครัวที่มีฐานะ

ทำให้เอื้อต่อการหลบหนีออกนอกประเทศ ในช่วงหลบหนีอยู่ในประเทศจีนอย่างผิดกฎหมาย นักเขียนทั้งสองตกเป็นเหยื่อของขบวนการค้ำมนุษย์และได้รับประสบการณ์บาดแผลจากการพลัดพรากจากครอบครัวและการทำผิดในอดีต นักเขียนทั้งสองใช้บันทึกความทรงจำเป็นพื้นที่ในการกลับไปยอมรับตัวตนในอดีตและบอกเล่าประสบการณ์บาดแผลของตน พวกเขาได้กลับไปอธิบายให้เหตุผลต่อการกระทำที่ผิดพลาดของตนเองในอดีต หลังจากนั้นจึงนำเสนอตัวตนที่พัฒนาแล้วของพวกเขาในปัจจุบัน

การวางโครงเรื่องบันทึกความทรงจำของนักเขียนสตรีผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือสะท้อนกระบวนการประกอบสร้างอัตลักษณ์คือ การกล่าวถึงตัวตนในอดีตและตัวตนในปัจจุบัน นักเขียนทั้งสองนำเสนอวิกฤตอัตลักษณ์ที่เกิดจากการเผชิญสภาวะพลัดถิ่น การเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ของตนผ่านการเปลี่ยนชื่อหลายครั้ง การหลบซ่อนตัว ปกปิดอัตลักษณ์ชาวเกาหลีเหนือ แม้นักเขียนทั้งสองจะพยายามปรับตัวให้อยู่รอดในสังคมเกาหลีใต้ แต่ในที่สุดพวกเขาก็พบว่าภาระลี้ภัยอัตลักษณ์ชาวเกาหลีเหนือเพื่อรับเอาอัตลักษณ์ชาวเกาหลีใต้โดยสมบูรณ์นั้นไม่ประสบความสำเร็จ ในสภาวะที่พวกเขา กลับไม่ได้ไปไม่ถึงเช่นนี้ทำให้การย้ายถิ่นไปยังสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นพื้นที่ที่สามช่วยให้พวกเขาสามารถกำหนดอัตลักษณ์ในอนาคตของตนเองที่กว้างขวางขึ้นได้ กล่าวคือ การนำเสนอว่าอัตลักษณ์เป็นสิ่งที่หลากหลายและเลื่อนไหล การพยายามยึดโยงอัตลักษณ์กับชาติพันธุ์และกรอบแนวคิดชาตินิยมเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดวิกฤตอัตลักษณ์เมื่ออยู่นอกขอบเขตความเป็นชาติ การเย้ยยาะวิกฤตอัตลักษณ์ของนักเขียนทั้งสองกระทำผ่านการนิยามอัตลักษณ์ของตนเองในฐานะบุคคลและนิยามตนเองในฐานะพลเมืองโลก การเล่าเรื่องบันทึกความทรงจำได้ช่วยเยียวยาสภาวะพลัดถิ่นและความเป็นอื่นที่เกิดขึ้นกับนักเขียนผู้แปรพักตร์ผ่านกระบวนการ ยืนยันการมีตัวตน (being) การมีส่วนร่วมในสังคมที่สังกัด (belonging) และการกำหนดตัวตนที่พวกเขาต้องการเป็นต่อไปในอนาคต (becoming) การศึกษาบันทึกความทรงจำทั้งสองเรื่องนี้ทำให้เห็นตัวตนที่พัฒนาของผู้เล่าเรื่องจากอดีตสู่ปัจจุบัน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยชิ้นนี้ที่ต้องการวิเคราะห์การวางโครงเรื่องบันทึกความทรงจำและการนำเสนอกระบวนการประกอบสร้างอัตลักษณ์ของนักเขียนสตรีพลัดถิ่นผู้แปรพักตร์ชาวเกาหลีเหนือ โดยมีได้พิจารณา

ตัวบทเหล่านี้ในฐานะข้อมูลที่เป็นจริงเกี่ยวกับประเทศเกาหลีเหนือแต่มุ่งที่การนำเสนอตนเองของนักเขียนสตรีกลุ่มนี้

รายการอ้างอิง

- ชุติมา ประกาศวุฒิสาร. (2554). *ก่อร่าง สร้างเรื่อง: เรื่องเล่า อัตลักษณ์ และชุมชน ในวรรณกรรมสตรีชายขอบ*. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.
- Agnew, Vijay. (2005). *Diaspora, Memory, and Identity: A Search for Home*. USA: University of Toronto Press.
- BBC. (2014). *Who are the 100 Women 2014?*. Retrieved 4 September 2024, from <https://www.bbc.com/news/world-29758792>
- Cho, Eun Ah. (2020). Speaking Mouth, Writing Hand: The English-Language Autobiographies of North Korean Defectors and the Concept of Author Vocal-Writing. *Situations*, 13(2), 97-123.
- Chun, Kyung Hyo. (2020). Representation and Self-Presentation of North Korean Defectors in South Korea: Image, Discourse, and Voices. *Asian Journal of Peacebuilding*. 8(1), 93-112.
- Collman, Ashley. (2021). *A North Korean defector says going to Columbia University reminded her of the oppressive regime, saying she felt forced to think the way they want you to think*. Retrieved 4 September 2024, from <https://www.businessinsider.com/north-korea-defector-says-columbia-university-reminded-her-kim-regime-2021-6>
- Cussen, John. (2016). On the Call to Dismiss North Korean Defectors' Memoirs and on Their Dark American Alternative. *Korean Studies*, 40(1), 140-157.
- Docan-Morgan, T., Son, S.A., Teimouri, G.B. (2019). Propaganda, Survival, and

- Living to Tell the Truth: An Analysis of North Korean Refugee Memoirs. In Editor Tony Docan-Morgan (Eds.), *The Palgrave Handbook of Deceptive Communication*. (pp. 989-1023). Palgrave macmillan.
- Gupta, Priyanka. (2014). *Escaping North Korea: one refugee's story*. Retrieved 25 September 2024, from <https://www.aljazeera.com/news/2014/10/15/escaping-north-korea-one-refugees-story>
- Hakim, Danny. (2014). *The World's Dissidents Have Their Say*. Retrieved 25 September 2024, from <https://www.nytimes.com/2014/10/26/sunday-review/the-worlds-dissidents-have-their-say.html>
- Kim, Mi Hyun. (2010). Paradox of the Other: Focusing on North Korean Defector Novels. *Trans-Humanities Journal*. 2(1), 103-128.
- Lee, Hyeonseo. (2015). *The Girl with Seven Names: Escape from North Korea*. London: William Collins.
- Mack, N. (2014). Critical Memoir and Identity Formation: Being, Belonging, Becoming. In Editor Tara Roeder and Roseanne Gatto (Eds.), *Critical Expressivism: Theory and Practice in the Composition Classroom*. (pp. 55-68). Perspective on Writing.
- McAdams, D. P. (1985). *Power, intimacy, and the life story: Personological inquiries into identity*. New York: Guilford Press.
- McDermott, Sinead. (2002). Memory, Nostalgia, and Gender in A Thousand Acres. *Signs: Journal of Women in Culture and Society*, 28(1), 389-407.
- Nadeem, Nahla. (2015). Autobiographical narrative: An exploration of identity construction processes in relation to gender and race. *Narrative Inquiry*, 25(2), 224-241.
- Park, Yeonmi. (2015). *In Order to Live: A North Korean Girl's Journey to Freedom*. New York: Penguin Books.
- Power, John. (2014). *North Korea: Defectors and Their Skeptics*. Retrieved 22

June 2024, from <https://thediplomat.com/2014/10/north-korea-defectors-and-their-skeptics/>

Sommer, Will. (2023). *A North Korean defector captivated U.S. media.*

Some question her story. Retrieved 21 July 2024, from <https://web.archive.org/web/20231107020939/https://www.washingtonpost.com/media/2023/07/16/yeonmi-park-conservative-defector-stories-questioned/>

Received: November 9, 2024

Revised: December 1, 2024

Accepted: December 17, 2024